

**UCHWAŁA NR V/22/2015
RADY MIEJSKIEJ W POŁAŃCU**

z dnia 29 stycznia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Połaniec na lata 2015-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje :

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Połaniec na lata 2015-2020, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Połaniec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2013 r., poz. 645, 1318, Dz.U. z 2014 r., poz. 379, 1072.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2013 r., poz. 509, 1650, Dz.U. z 2014 r., poz. 567, 598, 1004, 1146, 1188.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**
mgr Stanisław Lolo

***Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych Miasta
i Gminy Połaniec na lata 2015-2020***

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział 1. Podstawy prawne Strategii	4
Rozdział 2. Zgodność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	5
Rozdział 3. Ustawy z obszaru polityki społecznej	5
3.1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.....	5
3.2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.....	7
3.3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.....	8
3.4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	8
3.5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	8
3.6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.	9
3.7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	10
3.8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.....	10
3.9. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.	10
Rozdział 4. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Połaniec	11
1. Charakterystyka Miasta i Gminy Połaniec	11
2. Demografia	11
3. Rynek pracy i bezrobocie.....	16
4. Gospodarka i polityka mieszkaniowa	18
5. Pomoc społeczna	22
6. Niepełnosprawność	31
7. Sytuacja i potrzeby osób starszych w Mieście i Gminie Połaniec.....	38
8. Oświata.....	41
9. Sport i kultura	55
10. Uzależnienia i przemoc w rodzinie	65
11. System Opieki Zdrowotnej	76
12. Organizacje pozarządowe.....	78
Rozdział 5. Analizy strategiczne	82
Rozdział 6. Cel główny, cele strategiczne i szczegółowe, działania, wskaźniki, realizatorzy	85
Rozdział 7. Źródła i ramy finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii ..	101
Rozdział 8. Monitoring	101

Wstęp

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Nowe zarządzanie problemami społecznymi oparte jest na założeniu, że problemy społeczne są doświadczane przez całą społeczność, a nie tylko przez poszczególne osoby i rodziny i ich przezwyciężenie wymaga zespolonych, skoordynowanych działań o zintegrowane i planowe działania instytucji publicznych, organizacjach pozarządowych, podmiotów prywatnych oraz współudziału obywateli.

Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji zadań z zakresu polityki społecznej są: rzetelna diagnoza rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działań. Odpowiedzią na te postulaty jest niniejsza strategia.

Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, organizacji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz edukacji społecznej.

W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania i współpracy służb społecznych.

Planowane w Strategii działania przewidują znaczny udział, poza jednostkami Gminy oraz innymi instytucjami publicznymi, partnerów społecznych społeczności lokalnej – organizacji pozarządowych. Strategia opracowana została przez Zespół Zadaniowy do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Połaniec na lata 2014-2020 powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Połaniec z dnia 16.09.2014r. w składzie reprezentowanym przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy Połaniec oraz instytucje zewnętrzne, w obszarze zainteresowań których znajduje się przeciwdziałanie lokalnym kwestiom społecznym. Koordynatorem Zespołu jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Podstawą do wyznaczania celów i działań strategii była ilościowa analiza problemów za lata 2010-2013; materiał zebrany w czasie spotkań z wykorzystaniem analizy SWOT.

Rozdział 1. Podstawy prawne Strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 182 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku poz. 124 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 234 poz. 1536 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 roku nr 231 poz. 1375 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 135 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 roku nr 164 poz. 1027 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 1456 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku poz. 1228 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 966 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 roku nr 43 poz. 225 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 674 z późn. zm.),

- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 roku nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 roku nr 94 poz. 651 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014r. poz. 1863)
- innych właściwych aktów prawnych

Rozdział 2. Zgodność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

- Zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Połaniec na lata 2012-2020
- Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020
- Zgodność ze Świętokrzyskim Programem Pomocy Społecznej na lata 2012-2017
- Zgodność z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.
- Zgodność z Rządowym Programem na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.
- Zgodność ze Strategią Rozwoju Kraju 2020.
- Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.
- Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.
- Zgodność z Programem Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Rozdział 3. Ustawy z obszaru polityki społecznej

3.1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej określa dla gmin szereg zadań, w tym zadania własne o charakterze obowiązkowym, zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej, udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

3.2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez

radę gminy.

3.3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

3.4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa następujące zadania własne dla gmin:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3.5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa tryb, zasady i formy zlecania przez organy administracji publicznej organizacjom pozarządowym zadań publicznych.

Ustawa określa sferę zadań publicznych, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom, a mieszczą się w niej, między innymi zadania w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalności charytatywnej,
- ochrony i promocji zdrowia,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ustawa reguluje również ogólne zasady współpracy administracji publicznej z trzecim sektorem w zakresie wzajemnego informowania o planowanych kierunkach działalności, konsultowania aktów prawa miejscowego, tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym.

Szczegółowe zasady współpracy na poziomie gminy określone są w uchwalanym corocznie przez radę gminy programie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego.

3.6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w porozumieniu z podmiotami leczniczymi, udzielającymi świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej, organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Oparcie społeczne polega w szczególności na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia, organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji, udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

3.7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Obowiązki gminy w zakresie wspierania rodziny oraz funkcjonowania systemu pieczy zastępczej określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zalicza do nich:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, a także prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych w wysokości odpowiednio 10%, 30%, 50% pełnych kosztów w pierwszym, drugim oraz trzecim i kolejnych latach pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

3.8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczenia rodzinne są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez gminę.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania),
- świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne),
- zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a przedmiotowej ustawy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

3.9. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji,
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- określa działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, na które gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

Rozdział 4. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Połaniec

1. Charakterystyka Miasta i Gminy Połaniec

Miasto i Gmina Połaniec Położenie geograficzne: 21°17' E; 50°26' N ok. w powiecie staszowskim, w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego przy ujściu rzeki Czarnej do Wisły. Od wschodu graniczy z gminami: Gawłuszowice i Borowa z powiatu mieleckiego w województwie podkarpackim, od północy z gminą Osiek, od zachodu z gminą Rytwiany, a od południa z gminą Łubnice, wszystkie wchodzące w skład powiatu staszowskiego. Miejscowy krajobraz ukształtował lodowiec. Jest to teren pofałdowany, porozcinany dolinami rzek: Wisły, Czarnej, Wschodniej, Śmierdziątkwi i Kanału — Strumień, z występującymi miejscowo terenami bezodpływowymi.

Cała jednostka administracyjna zajmuje 7492 ha, z czego na miasto przypada 1 741 ha. W skład miasta i gminy wchodzi: miasto Połaniec i 17 wsi sołectkich: Brzozowa, Kamieniec, Kraśnik, Łęg-Zawada, Maśnik, Okrągła, Luszyca, Rudniki, Ruszcza, Ruszcza Kępa, Rybitwy, Tursko Małe, Tursko Małe Kolonia, Winnica, Wymysłów, Zdzieci Nowe, Zdzieci Stare, Zrębin

2. Demografia

Według danych na dzień 30.06.2014 roku Miasto i Gminę Połaniec zamieszkiwało 12.112 osób, w tym 6.095 kobiet i 6.017 mężczyzn. Liczbę mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych Miasta i Gminy Połaniec (dane demograficzne na dzień 2014.06.30. Statystyka stałych mieszkańców wg miejscowości i płci)

	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)
--	---------------	-------------

Miejscowość	Liczba	Liczba
Brzozowa	47	52
	99	
Kamieniec	61	65
	126	
Kraśnik	33	30
	63	
Luszyca	13	9
	22	
Łęg	101	107
	208	
Maśnik	95	117
	212	
Okragła	72	66
	138	
Piory	0	0
	0	
Połaniec	4.153	4.234
	8.387	
Rudniki	164	167
	331	
Ruszcza	346	342
	688	
Ruszcza Kępa	31	31
	62	
Rybitwy	179	169
	348	
Tursko Małe	95	98
	193	
Tursko Małe Kolonia	100	86
	186	
Winnica	72	71
	143	
Wymysłów	52	53
	105	
Zawada	16	16
	32	
Zdzieci Nowe	85	85
	170	
Zdzieci Stare	106	96
	202	
Zrębin	196	201
	397	
SUMA (M,K)	6.017	6.095
RAZEM	12.112 na dzień 30.06.2014r.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Połaniec

Tabela Nr 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy w latach 2011-2013.

Miejscowość	Liczba mieszkańców		
	2011r.	2012r.	2013r.
Brzozowa	104	101	100
Kamieniec	124	122	126
Kraśnik	61	62	62
Luszyca	25	23	23
Zawada	27	27	30
Łęg	205	212	211
Maśnik	208	203	207
Okrągła	146	144	139
Połaniec	8.446	8.425	8.410
Rybitwy	347	352	350
Rudniki	323	324	325
Ruszcza	669	670	675
Ruszcza Kępa	59	59	60
Tursko Małe	203	200	193
Tursko Małe Kolonia	178	184	186
Winnica	132	138	145
Wymysłów	104	107	103
Zdzieci Nowe	156	158	164
Zdzieci Stare	214	206	206
Zrębin	400	397	398
RAZEM	12.131	12.114	12.113

Źródło: Na podstawie danych UMiG Połaniec

Analiza powyższej tabeli wskazuje na spadek liczby mieszkańców gminy na przestrzeni trzech lat. W porównaniu do 2011r. liczba mieszkańców w roku 2013 zmalała o 18 osób. Wzrost liczby mieszkańców nastąpił w miejscowości Zdzieci Nowe i Winnica. Odrębną kwestię stanowią dane pozyskane ze Spółdzielni Mieszkaniowej w Połaniecu. Według danych rzeczywista liczba mieszkańców „w blokach” sukcesywnie maleje:

Lata	Liczba mieszkańców
2010	5029
2011	4957
2014	4880
2013	4337
2014	4247

Prawdopodobnie wiąże się to z miejscem pracy i jednocześnie zamieszkiwaniem poza Połańcem.

Tabela Nr 3. Ruch naturalny i migracyjny na terenie Miasta i Gminy Połaniec w latach 2011-2013.

	Liczba urodzeń			Liczba zgonów			Różnica			Liczba zameldowań			Liczba wymeldowani			Różnica		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Brzozowa	1	1	1	1	4	2	0	-3	-1	1	3	2	0	0	1	1	3	1
Kamieniec	3	2	2	2	2	1	1	0	1	7	2	8	4	1	0	3	1	8
Kraśnik	1	1	0	1	0	1	0	1	-1	1	2	1	1	1	0	0	1	1
Luszyca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Zawada	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	5	0	0	1	0	0	4
Łęg	4	0	5	3	1	2	1	-1	3	9	8	6	2	0	5	7	8	1
Maśnik	1	3	4	3	1	0	-2	2	4	1	5	6	2	4	2	-1	1	4
Okragła	3	0	0	1	3	5	2	-3	-5	3	1	0	0	3	0	3	-2	0
Rybitwy	1	5	2	6	2	6	-5	3	-4	9	9	3	3	1	0	6	8	3
Rudniki	4	3	6	1	4	5	3	-1	2	11	13	10	0	5	2	11	12	8
Ruszcza	10	7	6	3	7	6	7	0	0	20	14	21	0	4	9	20	10	12
Ruszcza Kępa	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1
Tursko Małe	5	3	4	1	3	2	4	0	2	4	8	3	6	8	4	-2	0	-1
Tursko Małe Kolonia	2	3	2	0	1	3	2	2	-1	2	9	5	0	1	0	2	8	5
Winnica	3	0	0	3	1	0	0	-1	0	0	6	8	0	0	0	0	6	8
Wymysłów	1	2	0	0	2	4	1	0	-4	5	5	0	0	0	0	5	5	0
Zdzieci Nowe	2	0	2	1	1	3	1	-1	-1	8	4	9	0	1	2	-8	3	7
Zdzieci Stare	4	1	2	5	3	1	-1	-2	1	4	4	5	1	8	4	3	-4	1
Zrębin	4	4	5	4	4	6	0	-2	-1	9	13	8	2	5	2	7	8	6
Połaniec	84	84	90	43	49	39	41	35	51	130	150	149	157	113	128	-27	37	21
RAZEM	135	119	133	78	89	87	57	29	47	225	257	250	178	156	160	31	107	90

Źródło: Opracowanie na podstawie ewidencji ludności mieszkańców zameldowanych na pobyt stały.

Zmiany liczby mieszkańców są uwarunkowane dwoma czynnikami:

- Przyrostem naturalnym (różnicą między urodzeniami a zgonami);
- Saldem migracji (różnica między napływem a odpływem ludności).

Przyrost naturalny na koniec 2011 roku wyniósł (+57); w 2012 (+29); a w roku 2013 (+47); dodatnie jest saldo migracji na koniec 2013 (+90).

Tabela Nr 4. Struktura stałych mieszkańców wg wieku i płci w latach 2011-2013.

Wiek	Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
0-2	211	182	216	169	214	171
3	64	70	74	62	77	61
4-5	111	116	121	138	136	135
6	72	49	58	49	59	66
7	47	74	72	49	57	50
8-12	278	260	258	279	273	279
13-15	210	203	210	185	190	163
16-17	146	166	141	154	138	142
18	80	80	72	84	77	83
19-20	181	181	160	172	140	166
21-40	2129	1954	2125	1975	2114	1984
41-60	1827	1883	1792	1871	1772	1838
61-65	296	285	329	304	359	320
66-70	120	131	138	157	169	195
71-81	179	280	171	268	164	257
>81	86	180	89	175	88	176
SUMA	6037	6094	6026	6088	6027	6086
RAZEM	12131		12114		12113	

Źródło: Opracowanie na podstawie ewidencji ludności mieszkańców UMiG Połaniec

Struktura wiekowa mieszkańców gminy potwierdza tezę o starzeniu się społeczeństwa. Wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym tj. 66+. Strukturalnie przeważają obecnie 41-60 – latkowie; w grupie ludności w wieku produkcyjnym przeważają osoby w wieku niemobilnym czyli w przedziale wieku 45-66, co oznacza, że w 2030r. w gminie przeważać będą emeryci, ludność w wieku poprodukcyjnym. Struktura wieku połanieckiej społeczności statystycznie faworyzuje kobiety. Ma to wyraz w rosnącym udziale gospodarstw jednoosobowych, bądź wieloosobowych ale w systemie matka plus dzieci.

Tabela Nr 5. Zgony w latach 2011-2013 mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec wg wieku.

Wiek	Lata		
	2011	2012	2013
0-10	0	1	1
11-20	1	2	0
21-30	0	1	1
31-40	3	0	1
41-50	5	4	4

51-60	14	12	12
61-70	12	13	13
71-80	14	16	21
>80	29	41	34
OGÓŁEM	78	90	87

Źródło: Opracowanie na podstawie ewidencji ludności mieszkańców UMiG Połaniec

Większość zgonów odnotowano w wieku ponad 80 lat, co świadczy o wzroście przeciętnej długości życia mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec.

3. Rynek pracy i bezrobocie

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Pod pojęciem bezrobotnego można rozumieć osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Jest to szeroka definicja. Natomiast wąską stosują państwowe Urzędy Pracy (powiatowe lub wojewódzkie). I tak bezrobotnym w rozumieniu przepisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest osoba, która:

- jest zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego w powiatowym urzędzie pracy,
- jest nie zatrudniona i nie wykonuje innej pracy zarobkowej,
- jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia:
 - w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującego w danym zawodzie lub służbie,
 - w połowie wymiaru czasu pracy, obowiązującego w danym zawodzie lub służbie
 - w przypadku osoby niepełnosprawnej, której stan zdrowia pozwala na podjęcie zatrudnienia w tym wymiarze,
- nie uczy się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym,
- ukończyła 18 lat,
- która nie osiągnęła wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz art. 27 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227, z późn. zmian.)

Bezrobocie jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne, jest problemem występującym na terenie całego kraju.

Utrata pracy – przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi jego konsekwencjami. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego, wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych.

Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak: nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami, np. kradzież itp. Skutkami bezrobocia dla większości ludzi bezrobotnych są: pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym. Towarzyszy temu dyskomfort psychiczny, polegający często na poczuciu bezsilności. Następstwem trudności finansowych jest pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu, co prowadzi do obniżenia się samooceny. Skutkiem bezrobocia jest wzrost przestępczości i pogłębiający się niedostatek. Bezrobocie ma negatywne skutki dla społeczeństwa. Są nimi: duże koszty świadczeń socjalnych, niewykorzystane zdolności do pracy bezrobotnych, poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych i zwiększenie się zjawisk niepożądanych (np. alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzieże, rozwody itp.).

Tabela Nr 6. Liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Połaniec w latach 2010-2014

Liczba bezrobotnych	Stan na dzień:				
	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	30.09.2014
Kobiety	369	448	430	365	314
Mężczyźni	255	246	234	274	175
zasiłkobiorcy	86	116	146	104	96
bez prawa do zasiłku	538	578	518	535	393
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2	22	22	29	22
w wieku mobilnym 18 - 44	500	530	530	482	367
niepełnosprawni	31	48	44	46	28
pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	93	128	154	147	111
OGÓŁEM	624	694	664	639	489

Źródło: PUP Staszów

Tabela Nr 7. Stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych jako poszukujące pracy w powiecie staszowskim

Wyszczególnienie	Stan na dzień:				
	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.08.2014
Stopa bezrobocia w %	11,0	12,4	12,9	12,9	11,2
Poszukujący pracy	77	48	56	55	60
Poszukujący pracy niepełnosprawni	21	10	20	22	29

Źródło: PUP Staszów

Liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Połaniec we wrześniu 2014r. wynosiła ogółem 489 osób, co w porównaniu do lat poprzednich daje spadek bezrobocia (w 2010r. liczba ta wynosiła 624 osoby, a w 2011r. – 694 osoby).

Zadania państwa w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych przewiduje pasywne i aktywne instrumenty przeciwdziałania bezrobociu.

Do pasywnych instrumentów zaliczamy:

- zasiłki dla bezrobotnych,
- inne świadczenia socjalne

Aktywne instrumenty polityki rynku pracy to:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- szkolenia i przekwalifikowania zawodowe,
- prace interwencyjne,
- pożyczki dla bezrobotnych lub pracodawców,
- dopłaty dla pracodawców zatrudniających bezrobotnych.

Instrumenty te mają przede wszystkim na celu kreowanie zatrudnienia i poprawę szans bezrobotnych na znalezienie pracy.

Koniecznym staje się poszukiwanie nowych metod i środków, np. opracowanie i realizacja programów specjalnych dostosowanych do specyfiki lokalnych rynków pracy, czy też potrzeb szczególnie zagrożonych grup społecznych.

Aktywizacja osób bezrobotnych

Kluczowym elementem przeciwdziałania bezrobociu jest przywrócenie aktywności osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy oraz pozostających poza zatrudnieniem. Wśród form aktywizacji wyróżnia się m.in. podjęcie działalności gospodarczej, staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne i szkolenia, projekty POKL EFS – niewykluczone, że stosowanie w/w narzędzi na terenie Miasta i Gminy Połaniec spowodowało spadek bezrobocia.

4. Gospodarka i polityka mieszkaniowa

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, zasób mieszkaniowy Miasta i Gminy Połaniec stanowił 26 lokali o łącznej powierzchni 1 367,2 m².

Na koniec 2013 roku Miasto i Gmina Połaniec zarządzała 3 budynkami, w których usytuowanych było 141 lokali stanowiących własność gminy.

Ponadto Miasto i Gmina Połaniec posiadała 6 lokali zarządzanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Połaniec” oraz 6 lokali położonych w budynkach wielolokalowych, w których część mieszkań została wykupiona przez dotychczasowych najemców.

Dysponentem lokali, które stanowią mieszkaniowy zasób Gminy jest Burmistrz Miasta i Gminy Połaniec.

Potrzeby i zasoby mieszkaniowe Miasta i Gminy Połaniec w zakresie zapewnienia lokali mieszkalnych i mieszkań socjalnych

Gmina zapewnia lokale socjalne, lokale zamienne oraz zaspakaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy.

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. W uchwale Nr V/23/03 Rady Miejskiej w Połancu z dnia 12 lutego 2003 roku w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, Rada ustaliła katalog osób najbardziej potrzebujących, które po spełnieniu określonych kryteriów mogą liczyć na pomoc poprzez wynajem lokalu komunalnego i socjalnego. W grupie najbardziej potrzebujących, uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego znajdują się osoby nie posiadające tytułu prawnego do własnego lokalu oraz osiągające dochód nie przekraczający kwoty uprawniającej do ubiegania się o dodatek mieszkaniowy, w szczególności:

- które nabyły prawo do lokalu na podstawie wyroku sądowego,
- utraciły mieszkanie w wyniku katastrofy budowlanej lub klęski żywiołowej, - opuściły dom dziecka w związku z uzyskaniem pełnoletniości,
- opuszczają zakład karny,
- zostały wymeldowane z pobytu stałego decyzją administracyjną.

Liczbę wpływających wniosków dotyczących zapewnienia przez Miasto i Gminę Połaniec lokali socjalnych w latach 2011- 2013 ilustruje Tabela nr 8.

Tabela nr 8. Realizacja wniosków dotyczących zapewnienia przez Miasto i Gminę Połaniec lokali socjalnych

	Lata		
	2011	2012	2013
Liczba rodzin oczekujących na mieszkanie wg stanu na dzień 01.01.	0	0	0
Liczba wniosków złożonych w okresie 01.01.-31.12.	10	8	12
Liczba wniosków zrealizowanych w okresie 01.01.-31.12.	0	0	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z UMiG Połaniec

W latach 2011 - 2013 liczba złożonych wniosków była zbliżona. Rocznie o najem lokalu socjalnego przybywało średnio około 10 nowych wniosków. Miasto nie jest w stanie zrealizować wszystkich napływających wniosków z uwagi na brak wolnych lokali.

Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w zasobach mieszkaniowych Miasta i Gminy Połaniec wynajętych było 12 lokali socjalnych. Stanowi to 100% lokali socjalnych zarządzanych przez gminę.

Porównanie liczby osób oczekujących na wynajem lokali socjalnych z zasobu Miasta i Gminy Połaniec do ilości lokali wynajętych, potwierdza brak dostatecznej ilości lokali socjalnych i wydłużanie się czasu oczekiwania na jego wynajem.

Ponadto, w okresie 2011-2013 wpłynął do Miasta i Gminy Połaniec jeden wniosek od Komornika Sądowego wzywający gminę do wskazania noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsce noclegowe — w celu wykonania wyroku eksmisji.

Kierunki działań w zakresie mieszkalnictwa

W okresie 2011-2013 Miasto i Gmina Połaniec odzyskało tylko 1 lokal socjalny do ponownego zasiedlenia. Wynika to z braku poprawy sytuacji życiowej rodzin tam zamieszkałych.

Dlatego też kierunki rozwoju gminy w zakresie mieszkalnictwa powinny być rozumiane jako cele długookresowe i przewidywać przyrost nowych zasobów mieszkaniowych oraz tworzenie warunków do rozwoju budownictwa.

Temu celowi służyć powinna działalność inwestycyjna gminy, skupiająca się w następujących działaniach:

- dalszym rozwoju komunalnego budownictwa mieszkaniowego;
- przygotowywaniu nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, doradztwo w zakresie zamiany mieszkań.

System zaopatrzenia w wodę

Obszar gminy jest zwodociągowany w 99%. Istniejący na obszarze gminy system wodociągowy oparty jest o ujęcie wody w Wiązownicy. Zbiornym systemem wodociągowym objęte są wszystkie sołectwa i miasto Połaniec. Długość sieci wodociągowej wynosi 79,7 km. Podłączono do niej 1081 budynków mieszkalnych. Istniejąca sieć pokrywa lokalne potrzeby w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w wodę dobrej jakości.

System odprowadzania ścieków sanitarnych

Obszar gminy jest skanalizowany w 99%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 102,65 km. Podłączono do niej 1071 budynków mieszkalnych. Ścieki obierane od mieszkańców są oczyszczane w oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Łęgu. Wysoki stopień skanalizowania gminy przyczynia się do poprawy czystości wód na jej terenie.

System gazowniczy

Przez obszar gminy Połaniec tranzytem przebiega gazociąg, którego operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. oddział w Tarnowie. Długość sieci gazowej na terenie gminy wynosi łącznie 6,4 km. Do sieci tej przyłączonych jest 27 budynków mieszkalnych w Połańcu i Rudnikach. Poza tymi miejscowościami gmina Połaniec nie jest zaopatrywana w gaz z sieci przewodowej. Mieszkańcy korzystają również z gazu płynnego propan - butan.

Telekomunikacja

W oparciu o istniejące centrale telefoniczne i sieć teletechniczną wszystkie miejscowości na terenie gminy Połaniec mają możliwość korzystania z łączności telefonicznej.

Cały teren gminy znajduje się w zasięgu obsługi operatorów telefonii komórkowej posiadających stacje bazowe z urządzeniami nadawczo - odbiorczymi w Połańcu oraz w Ruszcu.

W sieciach telefonii komórkowej i innych sieciach radiowych anteny nadawcze są źródłami pola elektromagnetycznego. Zasięg szkodliwego oddziaływania anten nadawczych jest rzędu kilku - do kilkudziesięciu metrów, zależnie od mocy nadajnika i charakterystyki energetycznej anteny. Ze względów technicznych, ale także z uwagi na wymogi ochrony środowiska, obszary w których przekroczone są dopuszczalne poziomy natężenia pola elektromagnetycznego z reguły są niedostępne dla ludzi na wysokości zawieszenia anten.

Ciepłownictwo

Na obszarze gminy Połaniec większość budynków posiada instalacje centralnego ogrzewania zasilane z własnych kotłowni opalanych paliwem stałym. Mieszkańcy części Połańca ogrzewają swe domy gazem.

Osiedle bloków mieszkalnych oraz część domów jednorodzinnych, jak również obiekty użyteczności publicznej są ogrzewane z istniejącej sieci ciepłowniczej, wykorzystującej do podgrzewania wody energię z bloków energetycznych Elektrowni GDF Suez Energia Polska S.A. w Połańcu. Długość cieplnej sieci przesyłowej wynosi 21,4 km, podłączone są do niej 454 budynki mieszkalne

Gospodarka odpadami

Gmina Połaniec we współpracy z innymi gminami regionu wybudowała Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie, gm. Tuczępy, gdzie przewożone są odpady komunalne z terenu gminy. Odpady zmieszane są tam segregowane w celu odzyskania cennych frakcji, następnie poddawane mechaniczno — biologicznemu przetwarzaniu i składowaniu. Surowce (m.in. plastik, metal, szkło) odzyskane ze strumienia odpadów zmieszanych, jak również zebrane selektywnie, są przekazywane do dalszego odzysku i recyklingu.

Zbieraniem i transportem odpadów z terenu gminy zajmują się firmy posiadające stosowne zezwolenia. Ilość wytworzonych w 2013 r. odpadów w gminie Połaniec wyniosła 3 025,68 Mg, tj. ok. 248 kg/mieszkańca/rok.

Zbiórka odpadów segregowanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy. Wszystkie sołectwa w obrębie gminy są objęte zorganizowaną zbiórką odpadów. Segregacja dotyczy odpadów z plastiku, szkła, metalu, odpadów zielonych. Dodatkowo mieszkańcy mogą oddawać odpady w postaci: przeterminowanych leków, chemikaliów, zużytych baterii, akumulatorów, mebli oraz innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zużytych opon do dwóch Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowanych w Połańcu i w Łęgu.

Organizacją wywozu powstających osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków zajmują się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Połańcu Sp. z o.o., które prowadzi obsługę wodno - kanalizacyjną gminy. Niewielka ilość osadów ściekowych, powstająca w istniejących oczyszczalniach przydomowych, jest zagospodarowywana we własnym zakresie.

5. Pomoc społeczna

Powody przyznania pomocy społecznej wynikające z problemów występujących na terenie Gminy Połaniec

Codziennemu życiu mieszkańców gminy towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi coraz młodsze pokolenie.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 ustawy dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej z, przysługuje osobom i rodzinom z powodu przyczyn, do których należą (trudna sytuacja życiowa): ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęska żywiołowa lub ekologiczna. Powody przyznawania pomocy przedstawia tabela Nr 9

Tabela Nr 9. Powody trudnej sytuacji życiowej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin					
	Rok 2011	% w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy**	Rok 2012	% w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy**	Rok 2013	% w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy**
Ubóstwo	164	23,16	146	21,5	161	24,62
Bezrobocie	241	34,04	241	35,49	232	35,47

Niepełnosprawność	212	29,94	221	32,54	232	35,47
Długotrwała lub ciężka choroba	400	56,50	404	59,49	406	62,08
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	157	22,16	174	25,62	156	23,85
Alkoholizm	56	7,91	55	8,10	61	9,33
Narkomania	1	0,14	3	0,44	1	0,15
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	8	1,13	10	1,47	11	1,68
Kłęska żywiołowa	0		0		0	
Zdarzenie losowe	112	15,82	7	1,03	33	5,05
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej*	708		679		654	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań OPS w Połańcu za lata 2011-2013

* - jest to rzeczywista liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

** - korzystający z pomocy społecznej mogą być objęci różnymi dysfunkcjami, dlatego ta suma nie równa się 100%

Podane powyżej dane dotyczące przyczyn udzielania pomocy społecznej osobom i rodzinom przez OPS w Połańcu w 2013r. wyraźnie wskazują, iż najczęstszym powodem uzyskania pomocy jest: długotrwała lub ciężka choroba – 62,08%. W dalszej kolejności można wymienić: niepełnosprawność – 35,47%; bezrobocie – 35,47%; ubóstwo – 24,62%. Najniższy odsetek stanowiła narkomania – 0,15%. W wielu przypadkach u korzystających z pomocy osób i rodzin występuje równocześnie kilka dysfunkcji.

Tabela Nr 10. Formy udzielonej pomocy w latach 2011 - 2013.

Forma pomocy		Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zadania własne						
Zasiłki okresowe	2011	165	651	251 865	162	554
	2012	165	678	263 765	162	555
	2013	187	849	365 464	185	618
W tym z powodu: bezrobocia	2011	106	373	139 260	106	353
	2012	113	403	158 005	111	363
	2013	108	452	202 842	108	351
Schronienie	2011	0	0	0	0	0

	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
Posiłek	2011	308	39 622	101 048	167	738
	2012	290	36 585	94 913	156	696
	2013	309	37 551	104 560	168	730
Usługi opiekuńcze	2011	16	3 737	75 354	16	18
	2012	20	3 424	71 012	20	22
	2013	20	3 615	70 547	20	23
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2011	1	1	300	1	4
	2012	2	2	900	2	2
	2013	2	2	1 300	2	2
Sprawienie pogrzebu	2011	2	2	900	2	2
	2012	0	0	0	0	0
	2013	2	2	5 270	2	2
Zasiłki celowe i w naturze	2011	611	X	644 547	599	1 457
	2012	577	X	618 543	567	1 352
	2013	564	X	657 472	549	1 341
W tym specjalne zasiłki celowe	2011	349	996	235 230	345	722
	2012	330	970	239 251	326	666
	2013	312	920	234 193	308	666
Interwencja kryzysowa	2011	X	X	X	0	0
	2012	X	X	X	2	3
	2013	X	X	X	0	0
Praca socjalna	2011	X	X	X	305	765
	2012	X	X	X	264	685
	2013	X	X	X	254	703
Zadania zlecone						
Zasiłki stałe	2011	36	379	142 934	36	50
	2012	39	394	157 471	39	52
	2013	41	394	181 695	41	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS na lata 2011-2013

Tabela Nr 11. Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	2011	972	698	1 823
	2012	932	672	1 714
	2013	954	654	1 684
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj,	2011	7	7	24
	2012	7	7	25

formę i liczbę	2013	7	7	25
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2011	967	963	1 806
	2012	927	667	1 696
	2013	951	651	1 674
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	2011	X	305	765
	2012	X	264	685
	2013	X	254	703
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	2011	X	10	14
	2012	X	7	24
	2013	X	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS na lata 2011-2013

Rodziny dominujące pod względem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2013r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Połańcu objął pomocą 654 rodziny z terenu gminy. Dominującymi problemami społecznymi występującymi pośród mieszkańców gminy są:

- niepełnosprawność oraz długotrwała choroba – pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa powoduje pogorszenie się sytuacji materialnej rodzin, trudności związane z zakupem leków i leczeniem, a także w zapewnieniu opieki i pielęgnacji;
- problemy materialne rodzin i osób, tj. brak środków na utrzymanie lub uzyskiwanie dochodów zaspokajających minimum bytowe, wynikające m. in. z braku możliwości zarobkowania oraz uzależnienie od pomocy społecznej;
- rodziny niepełne – wzrastająca liczba rozwodów, separacji, związki nieformalne, powodują, że samotny rodzic nie jest w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb rodziny;
- rodziny wielodzietne – niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz trudna sytuacja materialna i zawodowa rodziców powoduje niedostateczne zaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka;
- uzależnienia – zachwianie systemu wartości rodzinnych i moralnych, rozpad życia rodzinnego, błędy wychowawcze, negatywny wpływ środowiska.

Tabela Nr 12. Typy rodzin objętych pomocą w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem		
	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Rodziny ogółem	708	679	654
o liczbie osób: 1	257	259	248
2	125	116	103
3	117	110	112
4	111	95	109
5	67	69	52
6 i więcej	31	30	30
Rodziny z dziećmi	299	285	274

ogółem			
o liczbie dzieci: 1	120	115	107
2	117	103	113
3	44	49	35
4	12	11	12
5	4	5	5
6 i więcej	2	2	2
Rodziny niepełne ogółem	71	64	65
o liczbie dzieci: 1	36	29	30
2	26	25	23
3	7	8	9
4 i więcej	2	2	3
Rodziny emerytów i rencistów	283	271	246
o liczbie osób: 1	155	154	143
2	72	66	58
3	26	27	27
4 i więcej	30	24	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS na lata 2011-2013

Największą grupę objętych pomocą stanowią rodziny z dziećmi, osoby samotne oraz rodziny emerytów i rencistów

Świadczenia rodzinne

Zasady ustalania prawa przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych określa ustawa z dn. 28.12.2003r. z późn. zmianami.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny z dodatkami
- świadczenie opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przysługuje osobom jeżeli dochód rodzinny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 574 zł i 664 zł dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

Tabela Nr 13. Świadczenia rodzinne w 2010 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki rodzinne	13 166	1 115 888,00	754
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 510	476 641,00	
2.1	urodzenia dziecka	88	88 000,00	
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	296	113 761,00	

2.3	samotnego wychowywania dziecka	429	73 410,00	
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	813	63 020,00	
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	753	75 300,00	
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 131	63 150,00	
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 908	152 720	
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	16 676	1 592 529,00	
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3 104	474 912,00	
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	462	238 715,00	
6.	Świadczenia opiekuńcze	3 566	713 627,00	
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	125	125 000,00	

Źródło: dane OPS

W 2010 roku liczba rodzin ogółem korzystających ze świadczeń rodzinnych wyniosła 754, z czego 543 rodzin skorzystało z zasiłku rodzinnego z dodatkami.

Tabela Nr 14. Świadczenia rodzinne w 2011 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki rodzinne	12 389	1 049 734,00	840
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	5 090	591 571,00	
2.1	urodzenia dziecka	66	66 000,00	
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	339	133 361,00	
2.3	samotnego wychowywania dziecka	361	61 770,00	
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	822	61 790,00	
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	722	72 200,00	
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 073	59 890,00	
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 707	136 560,00	
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	17 479	1 641 305,00	
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3 561	545 751,00	
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	764	397 228,00	

6.	Świadczenia opiekuńcze	4 325	942 979,00	
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	133	133 000,00	

Źródło: dane OPS

W 2011 roku liczba rodzin ogółem korzystających ze świadczeń rodzinnych wyniosła 840, z czego 583 rodzin skorzystało z zasiłku rodzinnego z dodatkami.

Tabela Nr 15. Świadczenia rodzinne w 2012 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki rodzinne	11 434	991 368,00	834
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4 772	544 807,00	
2.1	urodzenia dziecka	59	59 000,00	
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	319	121 947,00	
2.3	samotnego wychowywania dziecka	317	53 890,00	
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	845	64 300,00	
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	656	65 600,00	
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 039	57 110,00	
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 537	122 960,00	
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	16 206	1 536 175,00	
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3 836	586 908,00	
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 091	561 133,00	
6.	Świadczenia opiekuńcze	4 927	1 148 041,00	
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	120	120 000,00	

Źródło: dane OPS

W 2012 roku liczba rodzin ogółem korzystających ze świadczeń rodzinnych wyniosła 834, z czego 544 rodzin skorzystało z zasiłku rodzinnego z dodatkami.

Tabela Nr 16. Świadczenia rodzinne w 2013 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki rodzinne	10 320	1 008 608,00	739

2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4 135	459 394,00
2.1	urodzenia dziecka	61	61 000,00
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	208	81 574,00
2.3	samotnego wychowywania dziecka	248	42 400,00
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	750	57 360,00
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	607	60 700,00
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	944	51 000,00
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 317	105 360,00
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	14 455	1 468 002,00
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3 928	601 037,00
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	603	344 079,70
6.	Świadczenia opiekuńcze	4 531	945 116,70
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	352	352 000,00

Źródło: dane OPS

W 2013 roku liczba rodzin ogółem korzystających ze świadczeń rodzinnych wyniosła 739, z czego 502 rodzin skorzystało z zasiłku rodzinnego z dodatkami.

Zmniejsza się liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych, co wynika z niekorzystnego dla rodzin sposobu naliczania dochodu. Rośnie natomiast liczba osób uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego, gdyż zwiększa się grupa osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności uprawniających do otrzymania w/w świadczenia.

Dane dotyczące realizacji ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób najuboższych, przysługujący osobom uprawnionym, tj.:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością miasta - czyli lokali komunalnych, mieszkań zakładowych, czy też mieszkań w domu prywatnym czynszowym jak i mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,

- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem (na podstawie umowy użyczenia),
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Otrzymanie dodatku mieszkaniowego jest uwarunkowane spełnianiem kryterium dochodowego, jak i zależy od powierzchni zajmowanego lokalu.

Tabela Nr 17. Dodatki mieszkaniowe

ROK	Wysokość dodatku mieszkaniowego z ryczałtem	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zasobie gminnym	Liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy
2010	203 000,00	1 300	91	1 300
2011	198 775,00	1 247	88	1 247
2012	190 117,00	1 099	126	1 099
2013	159 172,00	960	94	960

Źródło: dane OPS

Na przestrzeni analizowanego okresu wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych utrzymuje się na podobnym poziomie. Zmalała natomiast liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy. Oznacza to, że rośnie kwota dodatku mieszkaniowego przyznanego poszczególnym rodzinom. Wiąże się to z całą pewnością z wykazywaniem przez wnioskodawców niskich dochodów, podwyżką czynszu, cen energii, wody oraz kanalizacji.

Dane dotyczące realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w skrócie: świadczenie z FA) przysługują osobie uprawnionej, tj. jest dziecku, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Tabela Nr 18. Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego

Rok	Liczba osób,	Liczba	Kwota	Liczba rodzin
-----	--------------	--------	-------	---------------

	którym przyznano decyzją świadczenie	świadczeń	świadczeń	
2010	66	116	313 102,00	49
2011	66	100	322 044,00	48
2012	68	80	356 826,00	45
2013	58	119	334 279,00	39

Źródło: dane OPS

Z przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie 2010-2013 liczba osób, którym przyznano świadczenie spadła, natomiast wzrosła kwota wypłaconych świadczeń. Wzrost wysokości wypłaconych świadczeń związany jest z podwyższeniem wysokości zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

Tabela Nr 19. Zwrot świadczeń przez dłużników alimentacyjnych

Rok	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:			Razem
	Przekazane na dochody budżetu państwa (40%)	Przekazane na dochody własne gminy (20%)	Przekazane na dochody własne gminy dłużnika (20%)	
2010	43 612,97	11 510,63	11 510,63	67 836,90
2011	58 447,23	15 686,26	14 607,59	88 751,08
2012	59 144,59	19 367,47	18 325,80	96 837,86
2013	53 835,18	17 709,60	17 002,72	88 548,18

Źródło: dane OPS

Tabela Nr 20. Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie

Rok	Liczba dłużników alimentacyjnych
2010	33
2011	30
2012	27
2013	29

Źródło: dane OPS

6. Niepełnosprawność

Zdefiniowanie podstawowych pojęć

Pojęcie niepełnosprawność jest pojęciem niejednoznacznym i złożonym. Zawiera

elementy nie tylko medyczne, ale również społeczne i funkcjonalne. Dotyczy z jednej strony ogólnego ujęcia zjawiska, a z drugiej strony odniesienia do definicji poszczególnych rodzajów niepełnosprawności.

Wśród wielu definicji niepełnosprawności warto zwrócić uwagę na tę, która obowiązuje w państwach członkowskich Unii Europejskiej i uwzględnia trzy wymiary niepełnosprawności, a mianowicie:

- fizyczny, psychiczny lub autonomiczny uszczerbek na zdrowiu, - zakłócenie zdolności do normalnego życia,
- wpływ czynników socjokulturowych, powodujących wykluczenie społeczne.

W literaturze przedmiotu niepełnosprawność definiowana jest też jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.

Wiele jest definicji osoby niepełnosprawnej. Dla potrzeb prezentowanej Strategii proponuje się przyjęcie definicji Światowej Organizacji Zdrowia, która mówi, że (...) osobami niepełnosprawnymi są wszyscy, którzy w wyniku skutków ograniczenia sprawności wynikających z nieprawidłowego, fizycznego lub umysłowego stanu organizmu o charakterze nie tylko przejściowym posiadają ograniczoną zdolność społecznej integracji.

Podstawowe założenia

W działaniach prowadzonych na rzecz osób niepełnosprawnych przyjmuje się, że:

- Osoby niepełnosprawne mają prawo do samodzielnego, niezależnego i aktywnego życia oraz do korzystania, na zasadzie równości, z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli, bez względu na wiek, rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności.
- Osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków i pomocy dla wyrównania szans w korzystaniu z przysługujących im praw — zmniejszonych na skutek niepełnosprawności.
- Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem godności osobowej i suwerennej tych osób, a także z poszanowaniem ich praw do dokonywania samodzielnych wyborów życiowych.
- Sens życia człowieka niepełnosprawnego nie różni się co do istoty w stosunku do życia człowieka sprawnego. Niepełnosprawność nie stanowi wyróżnika sensu życia. Sens życia zależy od trudu włożonego w spełnienie siebie jako człowieka.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność (ponad 14% ogółu ludności).

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni specjalistycznych i specjalnych ośrodków szkolno - wychowawczych. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych. Od początku 1999 roku OPS realizuje nowe zadania, które związane są m. in. ze środowiskiem niepełnosprawnych, a ściślej z rehabilitacją społeczną poprzez uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych oraz działaniach zmierzających do ograniczenia barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się.

Niepełnosprawność, w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Zjawisko niepełnosprawności może być określone i mierzone w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń);
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się);
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwiają pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku.

Společne skutki niepełnosprawności.

Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno - zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością; z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie dochodów - utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej oraz ograniczenia aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych. Na tę typową sytuację mogą nałożyć się jeszcze dodatkowe uwarunkowania, które czynią życie tych rodzin szczególnie trudnym.

Uwarunkowania te to:

- wcześniejsza trudna sytuacja bytowa, na przykład brak podstawowego standardu wyposażenia gospodarstwa domowego (brak podstawowych mebli, pralki, lodówki);
- wysoki poziom wydatków, gdy więcej niż jedna osoba wymaga działań leczniczo - rehabilitacyjnych;
- niezaradność życiowa członków rodziny, nieumiejętność gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawności stanowi dla rodziny sytuację kryzysową. Wymaga to odpowiedniego systemu interwencji kryzysowej stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny możliwości skorzystania z efektywnego systemu wsparcia stanowiącego warunek prewencji podstawowej. Z drugiej strony brak konstruktywnego rozwiązania sytuacji kryzysowej w przyszłości domaga się wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zarówno samej osoby niepełnosprawnej jak i jej rodziny.

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia najwszechstronniej i w sposób ciągły możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeb wolności, religijności itp.. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków. W zetknięciu z niepełnosprawnością jednego z swych członków, w rodzinie musi dokonać się ogromny proces, którego zasadniczymi elementami są osobista przemiana oraz właściwa reakcja grupy podstawowej. Szczególnie trudna sytuacja narasta w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko. Często rodzice po uzyskaniu informacji, że ich

dziecko jest niepełnosprawne, przeżywają bardzo silnie negatywne emocje. W rezultacie ulegają zakłóceniu (czasami bardzo poważnemu) relacje między członkami rodziny, szczególnie zaś między małżonkami oraz między rodzicami o niepełnosprawnym dzieckiem.

Sytuacja osób niepełnosprawnych w Mieście i Gminie Połaniec.

Problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu społecznym,

zawodowym, kulturalnym a przede wszystkim edukacyjnym - dostępnym dla każdego mieszkańca. Osoby niepełnosprawne są zdecydowanie gorzej wykształcone, co wynika z barier architektonicznych w szkołach, barier w komunikowaniu się z resztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny oraz pomoce dydaktyczne, a przede wszystkim z barier psychologicznych.

Kwestia nierozstrzygniętą jest również spór o to, jakiego typu placówki są najlepszym miejscem na kształcenie osób niepełnosprawnych: integracyjne czy specjalistyczne. Efektem takiej sytuacji jest izolacja osób niepełnosprawnych. Izolacja, która jest zarazem problemem społecznym i psychologicznym. Ludzie niepełnosprawni są marginalizowani, a w ich świadomości wytwarza się norma społecznego wykluczenia.

Największa liczba osób niepełnosprawnych to osoby, które urodziły się z trwałym kalectwem. Pozostałe osoby stały się niepełnosprawne w trakcie swojego życia. Najczęściej spotykanym rodzajem niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe, osoby ze schorzeniami kończyn dolnych oraz osoby słabo widzące.

Osoby niepełnosprawne odczuwają brak zainteresowania nimi w społeczeństwie. Najczęściej z wyjątkiem najbliższej rodziny, kontaktują się z nimi pracownicy służby zdrowia, pracownicy ośrodków pomocy społecznej i dalsza rodzina. Tylko nieliczna grupa ma regularne kontakty sąsiedzkie i przyjacielskie oraz niewielki odsetek osób niepełnosprawnych należy do organizacji, stowarzyszeń i fundacji działających na ich rzecz. Większość osób niepełnosprawnych spędza wolny czas biernie, rzadko korzysta z życia kulturalnego i sportowego.

Szacuje się, że niepełnosprawni stanowią średnio 12-13 % ogólnej populacji, tak więc w Mieście i Gminie Połaniec była by to liczba około 1574 osoby.

Tabela Nr 21. Poszukujący pracy niepełnosprawni w latach 2010-2014 r.

2010 stan na 31.XII	2011 Stan na 31.XII	2012 Stan na 31.XII	2013 Stan na 31.XII	stan na 31.08.2014
21	10	20	22	29

Źródło: PUP Staszów

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym w Mieście i Gminie Połaniec OPS współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie.

Rodzaje pomocy świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na rzecz niepełnosprawnych to:

1. Zobowiązania dotyczące zwrotu kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnianych osób niepełnosprawnych (zobowiązania wynikające z umów zawartych z pracodawcami do dnia 31.12.2002r.)
2. Udzielanie pożyczek dla osób niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.
3. Finansowanie kosztów szkoleń dla osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.
5. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
6. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.
7. Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
8. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.
9. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Tabela Nr 22. Liczba osób niepełnosprawnych z Miasta i Gminy Połaniec korzystających z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Wyszczególnienie					
I. Turnusy rehabilitacyjne:					
- liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	29	32	37	33	38
- średnie dofinansowanie dla jednej osoby	714,-	679,-	701,-	671,-	694,-
II. Likwidacja barier					

architektonicznych: - liczba umów, - średnie dofinansowanie dla jednej osoby	5 2588,-	1 3000,-	5 3841,-	2 2730,-	1 3800,-
III. Likwidacja barier w komunikowaniu się: - liczba umów - średnie dofinansowanie dla jednej osoby	-	3 580,-	4 570,-	3 1000,-	-
IV. Likwidacja barier funkcjonalnych: - liczba zawartych umów, - średnie dofinansowanie	-	1 5000,-	-	1 700,-	3 683,-
V. Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze: - liczba osób, które korzystały z dofinansowania	16	18	26	28	12

Źródło: Opracowanie PCPR Staszów

Tabela Nr. 23. Dane statystyczne Warsztatu Terapii Zajęciowej w Połaniecu

	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Liczba pracowników	15	15	15
Liczba uczestników	45 uczestników w tym: 26 – gmina Połaniec 2 - gmina Staszów 7 – gmina Rytwiany 8 – gmina Łubnice 1 – gmina Osiek 1 – gmina Pacanów	45 uczestników w tym: 27- gmina Połaniec 2 - gmina Staszów 8 - gmina Rytwiany 6 - gmina Łubnice 1 - gmina Osiek 1 - gmina Pacanów	49 uczestników w tym: 28- gmina Połaniec 1 - gmina Staszów 8- gmina Rytwiany 8 -gmina Łubnice 3- gmina Osiek 1- gmina Pacanów

Źródło: Dane pozyskane z WTZ

Tabela Nr 24. Liczba osób otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku

z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Rok	2010	2011	2012	2013
Zasiłki pielęgnacyjne	257	261	320	328

Źródło: Sprawozdanie OPS

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, które ukończyła 75 lat

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153 zł miesięcznie.

Realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

1. „ w sprawie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich im małomiasteczkowych” – 55 osób z orzeczeniami o niepełnosprawności
2. „ Niepełnosprawni – pełnosprawni w pracy” – 42 osoby z orzeczeniami o niepełnosprawności
3. „Tacy sami – aktywizacja społeczno – zawodowa” osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta i Gminy Połaniec – 82 osoby z orzeczeniami o niepełnosprawności

7. Sytuacja i potrzeby osób starszych w Mieście i Gminie Połaniec

Starzenie się społeczeństwa jest jednym z podstawowych problemów współczesnych czasów. Postępujące zjawisko starzenia się i niski przyrost naturalny w Europie nie gwarantuje nawet zastępowalności pokoleń. Polska należy do krajów, w którym odnotowywany jest znaczny odsetek osób w starszym wieku. Wraz ze wzrostem liczby osób starszych zwiększać się będzie liczba osób chorych, niepełnosprawnych i potrzebujących pomocy. Starzenie się społeczeństwa rodzi określone problemy społeczne i ekonomiczne: wymaga istotnych zmian w polityce społecznej. Konieczne staje się podjęcie skutecznych działań gwarantujących seniorom należyte miejsce w społeczeństwie, możliwość zaspokojenia potrzeb, poprawę jakości życia i sprawowania właściwej opieki (w kulturze

Polski opieką nad seniorem organizowana jest przez najbliższych członków rodziny). W 2030r. na świecie będzie więcej osób po 60 roku życia niż poniżej 10 roku życia, natomiast w 2050r. ludzie starzy stanowić będą ponad 35 procent ludności Polski.

Wyniki badania socjologicznego seniorów pt. „Sytuacja i potrzeby osób starszych w województwie świętokrzyskim” są następujące:

Najważniejsze czynniki wpływające pozytywnie na sytuację życiową seniorów to udane życie rodzinne, dobry stan zdrowia i dobra sytuacja finansowa. Z przeprowadzonych badań wynika, że 40 procent seniorów najbardziej uskarża się właśnie na stan zdrowia i długi czas oczekiwania do lekarza. Najgorsza jest jednak ocena sytuacji finansowej. Wśród seniorów poniżej 81 roku życia zadowolonych ze swojej sytuacji materialnej jest tylko kilkanaście procent, a w grupie powyżej 81 roku życia już nie ma osób pozytywnie oceniających swoją sytuację finansową, co prawdopodobnie wiąże się z rosnącymi z wiekiem kosztami leczenia. Te subiektywne oceny znajdują odzwierciedlenie w danych dotyczących dochodów seniorów w naszym regionie – przeciętna emerytura kształtuje się na poziomie 1200-1300 zł netto i jest jedną z niższych w kraju.

Optymistyczne jest natomiast to, że aż 97 procent badanych deklaruje, że ma poczucie bezpieczeństwa, które jest jedną z najważniejszych potrzeb człowieka. Poza tym, przy wszystkich powodach do złej oceny niektórych aspektów swojej sytuacji życiowej, zaskakująco wysoki jest również wskaźnik ogólnego zadowolenia z życia, który wynosi aż 75 procent. Jest to optymistyczne, że starsze osoby nie są zgorzkniałe, mają swoje sfery, które pozwalają im się cieszyć życiem i powinniśmy te sfery podsycać. Dużym wyzwaniem dla kreowania polityki senioralnej na najbliższe lata jest przyciągnięcie seniorów do działalności w organizacjach pozarządowych. W Polsce tylko 16,8 procent uczestniczy w tak rozumianym życiu obywatelskim. Dla porównania – w Szwecji jest to blisko 90 procent.

Tabela Nr. 25. Struktura stałych mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec wg wieku senioralnego

Wiek	Lata		
	2011	2012	2013
61 – 65	581	633	679
66 – 70	251	295	364
71 – 81	459	439	421
> 81	266	264	264

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMIG Połaniec

Wobec powyższej sytuacji Połaniecki samorząd podjął ważny krok w celu zabezpieczenia potrzeb seniorów z terenu miasta i gminy. Jednym z pomysłów jest stworzenie Centrum Senioralnego jako wspólna inicjatywa z Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego, Ministrem Pracy i Polityki Społecznej i Europosem – Czesławem Siekierskim. Chodzi o zorganizowanie kompleksowej opieki dla osób w podeszłym wieku, aby jak najdłużej zapewnić im samodzielność funkcjonowania i uczestniczenia w codziennym życiu. Z inicjatywy połanieckiego samorządu zostały przeprowadzone, pierwsze jak dotąd na taką

skale w kraju, badania metodą spisu powszechnego wśród mieszkańców, mające na celu uzyskanie informacji o sytuacji życiowej, potrzebach i preferencjach seniorów. Jest to pierwszy etap długofalowego procesu.

Przez blisko dwa miesiące (listopad – grudzień 2013r.) 9 ankieterów pukało do drzwi mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec celem przeprowadzenia badania ankietowego wśród osób starszych. Dzięki temu udało się rozpoznać potrzeby seniorów, poznać sytuację bytową, a także propozycje wsparcia, jakie chcieliby otrzymać. W badaniu ankietowym wzięło łącznie udział ok. 750 osób. Średnia wieku wynosiła 67 lat przy standardowym odchyleniu 8 lat (wiek badanych od 50 do 94 lat). Odpowiedzi udzieliło 458 osób zamieszkujących miasto i 277 osób z terenu gminy. Badanie pozwoliło uzyskać zasób danych o miejscu i sposobie zamieszkania – 514 osób posiada dom, zaś mieszkanie 230, 98 osób mieszka samotnie, a 346 w gospodarstwach dwuosobowych, zaś 206 osób zadeklarowało się jako osoby samotne.

Badania przeprowadzone w Połańcu potwierdziły, że w odniesieniu do potrzeb dopiero po zaspokojeniu aspektu bytowego, mieszkaniowego oraz finansowego, seniorzy są skłonni i otwarci na dalsze działanie oraz rozwój. Efektywnym sposobem polepszenia warunków jest odpowiednia infrastruktura, która może pomóc zachować samodzielność do późnego wieku. Nowoczesnym rozwiązaniem jest budowa mieszkań przystosowanych do dysfunkcji wieku senioralnego w budynkach wyposażonych w zaplecze socjalno-bytowe umożliwiające tworzenie środowiska samopomocy. Zauważa się już spadek potencjału opiekuńczego – dlatego Połaniec myśląc w przyszłej perspektywie czasowej już dziś podejmuje trafioną inicjatywę mającą na celu stworzenie energooszczędnych mieszkań z kompleksowym pakietem usług. Założeniem jest, aby koszty wybudowania i utrzymania były niskie. Centrum senioralne jakie ma powstać w Połańcu będzie pierwszym tego typu obiektem w kraju z tak niskimi kosztami utrzymania. Będzie to obiekt ze zminimalizowanym zużyciem energii poprzez zastosowanie szeregu rozwiązań technicznych. Ma być samowystarczalny pod względem produkcji ciepła i prądu. W najbliższym czasie zostanie przeprowadzona analiza weryfikująca koszt oraz zasady budownictwa stanowiące wytyczne do projektowania.

Celem inwestycji będzie całodobowe zapewnienie potrzeb bytowych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz świadczenie usług wspomagających, polegających na umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców, zaspokojeniu potrzeb religijnych i kulturalnych, stymulowaniu nawiązywania i utrzymania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną. Obiekt będzie pozbawiony barier architektonicznych. Zapotrzebowanie na centrum senioralne jest od wielu lat w gminie Połaniec bardzo duże, co potwierdzają badania. Centrum ukierunkowane na tę grupę społeczną spełni wszelkie oczekiwania łącznie z aktywizacją. Miejsce w nim zajdzie ok. 80 pensjonariuszy. W Polsce jest bardzo mało miejsc, w których seniorzy w komfortowych warunkach, mogliby mieszkać w domu bez barier. Taki właśnie budynek – nowoczesny, bezpieczny, komfortowy z całodobową opieką i pakietem usług powstanie w Połańcu, który stanie się dzięki temu miastem i gminą społecznie zrównoważoną, gdzie każdy mieszkaniec będzie czuł się mocny w środowisku. Nowa instytucja stanie się modelem działania samorządu w stronę najstarszej grupy społecznej, a Połaniec miejscem, gdzie o potrzebach

i problemach seniorów nie tylko się mówi, ale podejmuje konkretne decyzje umożliwiające realizację działań na ich rzecz.

8. Oświata

Miasto i Gmina Połaniec dysponuje dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowo – wychowawczych na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Obecnie w Gminie funkcjonują:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Połańcu
2. Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu
3. Przedszkole Publiczne w Połańcu
4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Zrębinie
5. Zespół Placówek Oświatowych w Ruszчы
6. Żłobek w Połańcu
7. Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie” w Połańcu
 1. Liceum Ogólnokształcące
 2. Technikum z kierunkami kształcenia
 - technik elektronik
 - technik teleinformatyk
 - technik energetyk
 3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w zawodach: elektromechanik, elektryk, murarz, fryzjer, piekarz, rzeźnik – wędliniarz i innych wybranych.

8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Staszowie Filia w Połańcu

Tabela Nr 26. Liczba uczniów, klas i nauczycieli w latach 2012 – 2014

Nazawa placówki	Rok szkolny 2012/2013			Rok szkolny 2013/2014			Rok szkolny 2014/2015		
	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli
Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	583	25	58	586	25	56	635	27	56
Publiczna Szkoła	44	6	9	46	6	9	49	6	9

Podstawowa w Zrębinie									
Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	376	16	45	325	14	45	296	13	44
Przedszkole Publiczne w Połańcu ul. Madalińskiego 1	369	15	31	406	16	32	381	16	33
Zespół Placówek Oświatowych w Ruszyc ul. Szkolna 2	220	11	23	207	11	24	201	11	23
Publiczne Gimnazjum w Ruszyc	55	3	7	49	3	6	47	3	6
Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszyc	96	6	14	100	6	16	105	6	15
Publiczne Przedszkole w Ruszyc	69	2	2	58	2	2	49	2	2
Razem:	1592	73	166	1570	72	166	1562	73	165

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych ze szkół.

Hale sportowe funkcjonują przy:

- Publicznej Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Połańcu
- Publicznym Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu
- Zespole Placówek Oświatowych w Ruszyc

Z hal sportowych korzystają uczniowie wyżej wymienionych szkół a także społeczność lokalna.

W placówkach oświatowych prowadzone jest dożywianie uczniów.

Stołówki, w których przygotowywane są posiłki, znajdują się w (dane bieżące stan na 01.09.2014r.):

1. Publicznej Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Połańcu: ilość dzieci dożywianych ogółem 278 (w tym 45 z Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Połańcu) łącznie 125 refundowanych przez OPS w Połańcu.
2. Publicznej Szkole Podstawowej w Zrębinie na zasadzie cateringu: ilość dzieci dożywianych ogółem 45 w tym 22 refundowanych przez OPS w Połańcu.
3. Zespole Placówek Oświatowych w Ruszyc: ilość dzieci dożywianych ogółem 123 w tym 52 refundowanych przez OPS w Połańcu.

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty i Wychowania w Połańcu organizuje dowozy i odwozy uczniów do wszystkich placówek oświatowych tj. do:

1. Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Połańcu.
2. Publicznego Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu.

3. Publicznej Szkoły Podstawowej w Zrębinie.
4. Zespołu Placówek Oświatowych w Ruszcy.

Przy dowozach i odwozach na umowę zlecenie zatrudnionych jest dziewięciu opiekunów.

Tabela Nr 27. Zestawienie liczby dzieci dowożonych w roku szkolnym

Lp.	Miejscowości objęte dowozami i odwozami	Szkoła – miejsce docelowe	Liczba dzieci dowożonych w roku szkolnym 2013/2014	Liczba dzieci dowożonych w roku szkolnym 2014/2015
1.	Osiedle Północ I ulice: Jędrusiów, Mickiewicza, Wójta Bartłomieja, Sienkiewicza, Żeromskiego, Konopnickiej, Wiślana, Żapniowska	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	31	36
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	19	23
2.	Osiedle Północ II ulice: Reymonta, Orzeszkowej, Osiecka, 11-go Listopada, Partyzantów, Plac Uniwersału Połanieckiego, Staszowska, Kościelna, Krakowska, Zrębińska,	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	69	71
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	24	22
3.	Brzozowa	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	6	7
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	1	1
4.	Łęg	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	12	15
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	10	7
5.	Zawada	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	4	4
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	1	0
6.	Tursko Małe	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	20	22

		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	9	6
7.	Tursko Wielkie	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	9	9
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	5	6
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	2	1
8.	Wymysłów	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	10	14
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	4	5
9.	Ruda	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	6	10
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	7	4
10.	Rudniki	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	16	19
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	8	7
11.	Okragła	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	11	10
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	3	3
12.	Winnica	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	14	16
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	6	6
13.	Daszyn	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	3	2
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	4	4

14.	Kraśnik	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	1	2
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	2	2
15.	Rybitwy	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	26	24
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	7	8
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszcy	8	9
		Publiczne Gimnazjum w Ruszcy	2	3
16.	Kamieniec	Publiczna Szkoła Podstawowa w Zrębinie	6	7
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	1	2
		Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	0	1
17.	Zdzieci Nowe	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	4	7
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Zrębinie	2	2
		Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	6	5
18.	Ruszcza, Ruszcza Kępa	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	5	8
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszcy	38	43
		Publiczne Gimnazjum w Ruszcy	22	22
19.	Zrębin	Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	7	9
		Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T.Kościuszki w Połańcu	2	2
20.	Maśnik	Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	1	2

		Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszczy	5	7
		Publiczne Gimnazjum w Ruszczy	2	2
21.	Zdzieci Stare	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszczy	16	16
		Publiczne Gimnazjum w Ruszczy	10	9
OGÓŁEM:			487	522

Źródło: Dane otrzymane z ZEA OiW Połaniec

Tabela Nr 28. Liczba uczniów i oddziałów w placówkach oświatowych

Wyszczególnienie placówek oświatowych	Rok szkolny									
	2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały
Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Połańcu	608	26	593	25	583	25	586	25	635	27
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zrębinie	46	7	48	7	44	6	46	6	49	6
Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Połańcu	424	18	399	17	376	16	325	14	296	13
Przedszkole Publiczne w Połańcu ul. Madalińskiego 1	340	14	346	14	369	15	406	16	381	16
Zespół Placówek Oświatowych w Ruszczy ul. Szkolna 2	222	11	215	11	220	11	207	11	201	11
Publiczne	69	3	61	3	55	3	49	3	47	3

Gimnazjum w Ruszчы										
Publiczna Szkoła Podstawowa w Ruszчы	103	6	99	6	96	6	100	6	105	6
Publiczne Przedszkole w Ruszчы	50	2	55	2	69	2	58	2	49	2
Razem:	1640	76	1601	74	1592	73	1570	72	1562	73

Źródło: Dane otrzymane z ZEAOiW Połaniec

Powyższe dane wskazują, że liczba uczniów w poszczególnych latach uczęszczających do szkół ma tendencję malejącą.

**POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM I MOTYWACYJNYM
ROK SZKOLNY 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015**

Tabela Nr. 29. Stypendia szkolne o charakterze socjalnym

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015 do dnia 10.XII.2014
Ilość złożonych wniosków	204	157	174	143
Ilość przyznanych stypendiów /decyzji pozytywnych/	182	147	163	126*
Ilość decyzji odmownych	22	8	8	13
Ilość wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia (braki formalne nie uzupełnione w wyznaczonym terminie)	0	0	3	0
Ilość wycofanych wniosków przez wnioskodawców	0	0	0	4
Cofnięcie stypendium szkolnego i odstąpienie od żądania zwrotu	0	0	1	0
Uchylenie decyzji przyznającej stypendium szkolne	0	2	0	0

Źródło: Dane otrzymane z ZEAOiW Połaniec

Tabela Nr. 30. Stypendia szkolne o charakterze motywacyjnym

Wyszczególnienie	Rok szkolny	Rok szkolny	Rok szkolny
------------------	-------------	-------------	-------------

	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Ilość przyznanych stypendiów	39 + 1 nagroda rzeczowa	49	40

Źródło: Dane otrzymane z ZEAOiW Połaniec

Tabela Nr. 31. Zasiłki szkolne

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015 do dnia 10.XII.2014
Ilość złożonych wniosków	18	14	21	11
Ilość przyznanych zasiłków /decyzji pozytywnych/	18	14	21	11
Ilość decyzji odmownych	0	0	0	0

Tabela Nr. 32. Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015 do dnia 10.XII.2014
Ilość uczniów, którym przyznano pomoc w ramach Rządowego Programu „Wyprawka szkolna”	153	144	153	140*

Źródło: Dane otrzymane z ZEAOiW Połaniec

**ilość przyznana, lecz do 10 grudnia 2014r. nie wszystkie zostały zrealizowane*

W roku szkolnym 2011/2012 przyznano także jednorazowy zasiłek losowy - otrzymane świadczenie pieniężne mogło zostać przeznaczone na zakup podręczników, pomocy dydaktycznych lub na pokrycie innych wydatków związanych z procesem edukacyjnym. Do 23 grudnia 2011 roku, łącznie dokonano wypłaty zasiłków losowych na cele edukacyjne dla 101 uprawnionych uczniów - każdy po 1 000,00 zł na kwotę 101 000,00 zł (słownie złotych : sto jeden tysięcy 00/100).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Formy pomocy bezpośredniej udzielonej dzieciom, młodzieży i dorosłym w roku szkolnym 2013/14.

I. Pomoc bezpośrednia udzielana dzieciom i młodzieży

1. Pomoc indywidualna

- 1) pomoc indywidualna dotyczyła następującej problematyki :

- trudności w nauce,
- zaburzenia dyslektyczne,
- słaba motywacja do nauki,
- nadpobudliwość psychoruchowa,
- zaburzenia zachowania,
- zaburzenia emocjonalne u dzieci zdolnych,
- wtórne zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży spowodowane sytuacją przemocy w rodzinie i rozwodem rodziców,
- autyzm,
- opóźnienia i dysharmonie rozwojowe związane z różnymi rodzajami niepełnosprawności (ruchowej, intelektualnej, sensorycznej),
- poradnictwo w zakresie wyboru kierunku kształcenia po gimnazjum,
- wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi (schizofrenia),
- zaburzenia mowy,
- wady wymowy,
- wczesne wspomaganie rozwoju – wiek przedszkolny,
- anoreksja,
- rozwijanie zdolności u dzieci.

2) Formy pomocy podejmowane w stosunku do pacjentów w określonym wieku :

Działalność diagnostyczna :

Badania psychologiczne

- dzieci do 3-go roku życia	- 7
- dzieci w wieku przedszkolnym	- 53
- uczniowie szkół podstawowych	- 170
- uczniowie gimnazjum	- 24
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	- 5
- <u>młodzież nie ucząca się i nie pracująca</u>	- 0

Ogółem: 260

Badania pedagogiczne

- dzieci do 3-go roku życia	- 1
- dzieci w wieku przedszkolnym	- 56
- uczniowie szkół podstawowych	- 222
- uczniowie gimnazjum	- 21
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	- 1
- <u>młodzież nie ucząca się i nie pracująca</u>	- 0

Ogółem: 301

Badania logopedyczne

- dzieci do 3-go roku życia	- 15
- dzieci w wieku przedszkolnym	- 55

- uczniowie szkół podstawowych - 37
- uczniowie gimnazjum - 1
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych - 0
- młodzież nie ucząca się i nie pracująca - 0

Ogółem: 108

Badania przesiewowe

- badania przesiewowe słuchu - 118
- badania przesiewowe wzroku - 42
- badania przesiewowe mowy - 0
- badania przesiewowe ryzyka dysleksji - 0

Ogółem: 160

Tabela Nr. 33. Działalność terapeutyczna

Dzieci do 3 lat		
Rodzaj terapii	Liczba dzieci	Liczba jednostek terapeutycznych
wczesne wspomaganie rozwoju	0	0
terapia logopedyczna	6	44
terapia pedagogiczna	0	0
terapia psychologiczna	3	19
Dzieci przedszkolne		
wczesne wspomaganie rozwoju	9	318
terapia logopedyczna	36	312
terapia pedagogiczna	3	43
terapia psychologiczna	3	63
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0	0
terapia Biofeedback	2	20
Uczniowie szkoły podstawowej		
terapia logopedyczna	15	71
terapia pedagogiczna	2	35
terapia psychologiczna	16	43
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	4	12
terapia Biofeedback	10	100
Uczniowie gimnazjum		
terapia logopedyczna	1	7
terapia pedagogiczna	0	0
terapia psychologiczna	9	43
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	8	15
Młodzież szkół ponadgimnazjalnych		
terapia logopedyczna	0	0
terapia pedagogiczna	0	0
terapia psychologiczna	4	23

terapia Biofeedback	0	0
---------------------	---	---

Źródło: PPP Połaniec – sprawozdanie merytoryczne

Ogółem terapia logopedyczna - **56 dzieci** – ponad 3- m-ce – **52 dzieci** – odbyło się – **434 jed.ter.**

Ogółem terapia pedagogiczna - **5 dzieci** - -//- - **5 dzieci** - -//- - **78 jed.ter.**

Ogółem terapia psychologiczna – **35 dzieci** - -//- - **35 dzieci** - -//- - **199 jed.ter.**

Ogółem korek.-kompens. – **12 dzieci** - -//- - **12 dzieci** - -//- - _____

Ogółem terapia Biofeedback – **12dzieci** - -//- - **12 dzieci** - -//- - **120 jed.ter.**

Inne formy pomocy indywidualnej

Ogółem objęto osób **1051** w tym :

- dzieci do 3-go roku życia - **65**
- dzieci w wieku przedszkolnym - **303**
- uczniowie szkół podstawowych - **604**
- uczniowie gimnazjum - **77**
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych - **2**
- młodzież nie ucząca się i nie pracująca - **0**

Ponad 3- miesiące na terapię uczestniczyło osób – **0**

Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – terapia małego dziecka :

Ogółem objęto osób **17** w tym :

- dzieci do 3-go roku życia - **3**
- dzieci w wieku przedszkolnym - **4**
- uczniowie szkół podstawowych - **10**

Ponad 3- miesiące na terapię uczestniczyło – **5 dzieci**

Ogółem udzielono pomocy :

- dzieci do 3-go roku życia - **100**
- dzieci w wieku przedszkolnym - **684**
- uczniowie szkół podstawowych - **1090**
- uczniowie gimnazjum - **141**
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych - **12**
- młodzież nie ucząca się i nie pracująca - **0**

2. Pomoc grupowa

1) pomoc grupowa dotyczyła następującej problematyki :

- nadpobudliwości psychoruchowej,
- skuteczności komunikacji,
- propagowania zdrowego stylu życia,
- integracji i adaptacji,
- zaburzeń dyslektycznych,

- opóźnień rozwoju psychoruchowego.

2) Tytuły warsztatów, zajęć, debat wg kategorii

- motywacja do nauki szkolnej,
- problemy okresu dorastania,
- uzależnienia
- „Papierosiaki”- Przedszkole w Połańcu 27 dzieci,
- stres,
- przemoc i agresja
- „Przemoc i agresja- jak im przeciwdziałać ”- Szkoła Podstawowa w Połańcu kl. V- 50 uczniów,
- skuteczna komunikacja
- Trening umiejętności społecznych – terapia dzieci z zaburzeniami komunikacji – 4 dzieci/13 spotkań,
- kształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- praca nad poczuciem własnej wartości,
- twórczy rozwój osobowości,
- tematyka erotyczna i seksualna,
- przeciwdziałanie psychomanipulacji,
- planowanie ścieżki kariery edukacyjno- zawodowej
- „Jak się przygotować do wyboru kierunku kształcenia i wyboru zawodu ” – kl. III Gimnazjum w Połańcu 10 uczniów,
- prawa człowieka i prawa dziecka,
- terapia grupa dzieci z nadpobudliwością psychoruchową – 8 dzieci / 12 spotkań,
- spotkanie z uczniami na temat „Poradnia bliżej nas ”- 123 uczniów kl. I-VI Szkoły Podstawowej,
- Udział w Komisji Konkursowej oceniającej prace uczniów z kl. I-VI Szkoły Podstawowej nt. „Dekalog ucznia”.

3) udział poradni w realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych z rozróżnieniem programów autorskich i ogólnopolskich w następujących kategoriach:

- rozwój umiejętności społecznych
- programy autorskie :
 - „Iskierka porozumienia”
 - „Zatrzymaj się i spójrz”
- programy ogólnopolskie
- przemoc i agresja
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- uzależnienia
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- stres

- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- sekty
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- dysfunkcje rozwojowe
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- „Program Edukacyjno- Terapeutyczny „Ortografitt””
- skuteczne uczenie się
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- orientacja zawodowa
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie
- inne
- programy autorskie
- programy ogólnopolskie

4) inne formy pomocy grupowej nie ujęte powyżej :

- „Aktywność – współdziałanie –samodzielność” w oparciu o metody Ch. M. Knillów oraz Marii Montessori- 10 dzieci i 7 rodziców/12 spotkań
- „Chcę się rozwijać i poznawać świat” – program w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju małego dziecka – 9 dzieci i rodziców
- „Terapia ręki”- 15 dzieci w dwóch grupach /32 spotkania.

Ogółem pomocą objęto **231** w tym:

- dzieci w wieku przedszkolnym	- 107
- uczniowie szkół podstawowych	- 94
- uczniowie gimnazjum	- 30
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	- 0
- młodzież nie ucząca się i nie pracująca	- 0

Ponad 3- miesiące na terapię uczestniczyło – **37 osób**

II. Formy Pomocy bezpośredniej udzielanej nauczycielom, wychowawcom oraz rodzicom

1. Pomoc udzielana nauczycielom i wychowawcom

1) tematyka spotkań w ramach rad pedagogicznych szkół dotyczyła następujących problematyki:

- współpraca poradni i przedszkola w zakresie opieki nad dziećmi specjalnej troski w Przedszkolu Publicznym w Połaniecu – 30 osób

2) Inne formy pomocy :

- konsultacje z nauczycielami i wychowawcami - 56
- konsultacje z pedagogami szkolnymi - 15
- konsultacje z innymi - 7
- spotkania zespołów diagnostycznych - 120
- wsparcie metodyczne - 0
- udzielanie instruktażu - 0

2. Pomoc udzielana rodzicom

1) tematyka zajęć warsztatowych dla rodziców dotyczyła następujących zagadnień:

- „Aktywność- współdziałanie - samodzielność” – realizacja programu terapeutycznego dla rodziców i dzieci w oparciu o metody M.CH.Knillów oraz M.Montessorri – 9 rodziców i 9 dzieci,

- „Jesienne drzewo”
- „Budujemy i pokonujemy tory przeszkód”
- „Mikołajkowe tradycje”
- „Nadchodzą Święta Bożego Narodzenia” – 10 rodziców i 14 dzieci / 2 spotkania
- „Dzień Babci- Dzień Dziadka”
- „Dokarmiamy zwierzęta zimą”
- „My się zimy nie boimy”
- „Laurka dla mamy i taty”
- „Układamy puzzle i pokonujemy labirynty”
- „Wnikanie i przenikanie – zabawy z wodą”

- „Jak przygotować dziecko do przedszkola” Publiczne Przedszkole w Połańcu - 28 osób
- Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami komunikacji – 3 rodziców
- Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z autyzmem – 7 rodziców / 3 spotkania

2) Tematyka pogadanek i prelekcji dla rodziców dotyczyła następujących zagadnień :

- „Podstawowe zasady wychowywania dzieci i młodzieży” – ZPO Ruszcza -53 osoby
- „Jak pomóc dzieciom dyslektycznym w wyborze zawodu lub dalszego kierunku kształcenia”- spotkanie z rodzicami – 10 osób

3) inne formy pomocy :

- porady bez badań – 247
- porady po badaniach – 840
- Porady po terapii, udzielenie instruktażu – 784

Z otrzymanych danych wynika, że wszelkie działania placówek oświatowych mają podstawowy cel – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów; przeciwdziałanie wykluczeniu poprzez bogatą ofertę oświatową tj. następujące działania:

- funkcjonujący gminny program stypendialny i motywacyjny
- system wspierania edukacji uzdolnionych uczniów
- realizowanie przez szkoły w szerokim zakresie projekty edukacyjne

- doposażenie w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne
- liczba uczniów dojeżdżających do szkoły: 130 uczniów, uczniowie oczekujący na autobus mają zorganizowane zajęcia; korzystają z różnych form zajęć pozalekcyjnych jak: koła przedmiotowe, sportowe, zajęcia świetlicowe
- formy pomocy uczniom o niskim statusie materialnym: dofinansowanie do podręczników – 20%; obiadów – 38,9%; stypendiów – 14%; zajęć socjoterapeutycznych – 10,7%.
- Formy pomocy uczniom mającym trudności w uczeniu się: zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne, rewalidacyjne, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne na terenie szkoły i w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Od 15 grudnia 2014 r. rozpoczął działalność w Połańcu żłobek o nazwie „Kraina Malucha”. Organem założycielskim żłobka jest Gmina Połaniec. Celem żłobka jest zapewnienie dzieciom opieki, wszechstronnego rozwoju oraz wspomaganie rodziców (opiekunów prawnych) w wychowywaniu dziecka. Budynek żłobka jest przeznaczony dla dwóch oddziałów po 20 dzieci z czasem opieki maksymalnie do 10 godzin dziennie przez 12 miesięcy w roku, od poniedziałku do piątku. Utworzenie żłobka było wyjściem naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu. Dzieci mają zapewnioną odpowiednią opiekę (oddział niemowląt – 3 opiekunki + 1 pielęgniarka; oddział dzieci średnich i starszych – 3 opiekunki; kuchnia – 1 kucharka i 1 woźna); każdy oddział posiada zaplecze sanitarne, obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych.

9. Sport i kultura

Instytucją realizującą zadania Miasta i Gminy Połaniec w zakresie upowszechniania kultury i sportu, obsługi ruchu artystycznego oraz promocji kulturalnej i sportowej jest Ośrodek Sportu i Rekreacji, Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu oraz Biblioteka Publiczna. Placówki te są dostępne dla ogółu mieszkańców Miasta i Gminy.

Zadania z zakresu upowszechniania kultury realizowane są poprzez rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych i sportowych, przygotowanie do odbioru i tworzenie wartości kulturalnych, kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Tabela Nr 34. Zestawienie wydarzeń w CkiSz w latach 2010-2014.

	Wydarzenia
--	------------

		Ilość imprez artystycznych w wykonaniu zespołów własnych	Współorganizacja – występ zespołów amatorskich z innych placówek	Występy w placówce zespołów zawodowych	Wystawy	Warsztaty	Konkursy	Turnieje bowlingowe	Kino	Filharmonia	Razem
2010	Ilość wydarzeń	16	6	4	10	4	1	2	140	4	47
	Ilość uczestników	3340	1360	1158	3508	200	180	62	6442	1000	10812
2011	Ilość wydarzeń	12	8	6	11	6	2	6	143	5	56
	Ilość uczestników	5290	2150	2150	3000	157	220	110	7690	1280	14357
2012	Ilość wydarzeń	14	8	3	13	13	2	6	187	3	62
	Ilość uczestników	2815	2150	180	6865	153	210	114	9178	750	13237
2013	Ilość wydarzeń	11	13	5	11	13	3	11	24	240	67
	Ilość uczestników	2270	3000	986	2830	147	319	319	11404	11404	21275
2014	Ilość wydarzeń	7	7	4	3	6	1	6	136	7	41
	Ilość uczestników	1550	1960	930	1000	101	24	170	7627	161	5896

Źródło: Dane CKiSz

Tabela Nr. 35 Wydarzenia w CKiSz w latach 2010-2014

Wydarzenie		Rok				
		2010	2011	2012	2013	2014
Ilość imprez artystycznych w wykonaniu zespołów własnych	Ilość wydarzeń	16	12	14	11	7
	Ilość uczestników	3344	5290	2815	2270	1550
Współorganizacja – występ zespołów amatorskich z innych placówek	Ilość wydarzeń	6	8	8	13	7
	Ilość uczestników	1360	2150	2150	3000	1960
Występy w placówce zespołów zawodowych	Ilość wydarzeń	4	6	3	5	4
	Ilość uczestników	1158	2150	180	986	930
Wystawy	Ilość wydarzeń	10	11	13	11	3

	Ilość uczestników	3508	3000	6865	2830	1000
Warsztaty	Ilość wydarzeń	4	6	13	13	6
	Ilość uczestników	200	157	153	147	101
Konkursy	Ilość wydarzeń	1	2	2	3	1
	Ilość uczestników	180	220	210	319	24
Turnieje bowlingowe	Ilość wydarzeń	2	6	6	11	6
	Ilość uczestników	62	110	114	319	170
Kino	Ilość wydarzeń	140	143	187	24	136
	Ilość uczestników	6442	7690	9178	11404	7627
Filharmonia	Ilość wydarzeń	4	5	3	240	7
	Ilość uczestników	1000	1280	750	11404	161
Razem		2010	2011	2012	2013	2014
Ilość wydarzeń		47	56	62	67	41
Ilość uczestników		10812	14357	13237	21275	5896

Źródło: Dane z CKiSz Połaniec

Czytelnictwo w latach 2010-2013 Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Połańcu

I. Zarejestrowani czytelnicy

Tabela Nr 36. Zarejestrowani czytelnicy

2010	2011	2012	2013
1957	2166	2218	2377

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

II. Struktura czytelników

Tabela Nr. 37. Czytelnicy według wieku

Czytelnicy wg wieku	2010	2011	2012	2013
0-5	629*	56	62	82
6-12		449	436	486
13-15		196	214	263
16-19	238	229	223	216
20-24	279	302	262	239
25-44	423	514	564	613

45-60	290	314	346	344
powyżej 60	98	106	111	134
<i>ogółem</i>	<i>1957</i>	<i>2166</i>	<i>2218</i>	<i>2377</i>

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

* liczna zarejestrowanych dzieci w wieku od 0 do 15 lat

Tabela Nr. 38. Czyelnicy według zajęcia

Czyelnicy wg zajęcia	2010	2011	2012	2013
uczniowie	914	982	888	951
studenci	199	284	255	240
pracownicy umysłowi	358	342	360	376
robotnicy	55	97	100	119
rolnicy	49	32	47	41
inni zatrudnieni	114	137	150	170
niezatrudnieni	268	292	418	480
<i>ogółem</i>	<i>1957</i>	<i>2166</i>	<i>2218</i>	<i>2377</i>

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

III. Zbiory biblioteczne

Tabela Nr. 39. Zbiory biblioteczne

Zbiory	2010	2011	2012	2013
zbiory ogółem, w tym:	50305	51404	53674	55210
- księgozbiór	50235	51302	53419	54926
zakup książek	1660 (30399,15 zł)	1605 (34610,38 zł)	1885 (35533,20 zł)	1964 (37503,49 zł)
- zbiory specjalne**	70	102	255	284
zakup zbiorów specjalnych	62 (1170,45 zł)	9 (211,62 zł)	1 (23,37 zł)	29 (600,42 zł)
prenumerata prasy (liczba tytułów)	49	52	51	49

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

** audiobooki, filmy, zbiory elektroniczne

IV. Odwiedziny w Bibliotece (liczba osób korzystających z Biblioteki)

Tabela Nr 40. Liczba osób korzystających z biblioteki

Odwiedziny	2010	2011	2012	2013
------------	------	------	------	------

Wypożyczalnia	12322	16993	18156	22445
Czytelnia	1121	2721	4632	4954
Stanowiska komputerowe	2243	7423	7394	7531
Liczba osób uczestniczących w imprezach	1546	2268	5210	5042
<i>ogółem</i>	<i>17232</i>	<i>29405</i>	<i>35392</i>	<i>39972</i>

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

V. Czytelnictwo (liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów)

Tabela Nr. 41. Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów

Czytelnictwo	2010	2011	2012	2013
Wypożyczenia na zewnątrz (ogółem)	29296	40710	41564	45175
- książki	27563	37486	39051	41880
- czasopisma	1720	3224	2469	3217
- zbiory specjalne	13	0	44	78
Wypożyczenia do lat 15	9439	12729	14229	16663
Udostępnienia na miejscu (ogółem)	2632	4135	4639	5001
- książki	1436	3055	2918	2584
- czasopisma	1196	1080	1720	2417
- zbiory specjalne	0	0	1	0

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

VI. Imprezy biblioteczne – liczba uczestników/odwiedzin

Tabela Nr. 42. Imprezy biblioteczne – liczba uczestników/odwiedzin w latach 2010-2013

Nazwa lub rodzaj imprezy	2010	2011	2012	2013
Giełda Książki Literackiej w Galerii Połanieckiej			150	
Spotkania autorskie i promocje książki	27	117	126	50
Ferie w Bibliotece – cykl zajęć dla dzieci w ramach akcji „Zima w Mieście i Gminie Połaniec”		95	86	207
Dzień Bezpiecznego Internetu – warsztaty dla dzieci i młodzieży		294	300	232
Tydzień Bibliotek – warsztaty dla dzieci,	239	312	294	102

młodzieży i osób dorosłych				
Zostań e-seniorem – warsztaty dla osób powyżej 50 roku życia			15	65
Internetowy kurs języka angielskiego dla dzieci „FunEnglish.pl”		81	1032	224
Lekcje języka angielskiego dla dorosłych „Angielski 123” (on-line)			25	
Wycieczki do Biblioteki	79	193	48	99
Wesoła Biblioteka – cykl zajęć dla dzieci w ramach akcji „Wakacje w Mieście i Gminie Połaniec”	349	148	172	236
Konkursy dla dzieci i osób dorosłych	25	6	6	5
Wystawy***	506 (4)	730 (7)	854 (8)	2661 (7)
Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki	8	32	68	61
Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom	232	247	240	192
Lekcje biblioteczne				45
Internet bez granic – warsztaty dla seniorów				10
Tydzień z Internetem – warsztaty				20
Odjazdowy Bibliotekarz – rajd rowerowy				53
Warsztaty z tworzenia stron internetowych dla dorosłych				6
Narodowe Czytanie – czytanie z udziałem młodzieży				260
Rodzinne Bajanie – warsztaty dla rodzin z dziećmi				11
Gry i zabawy (puzzle, gry planszowe, malowanie, rysowanie)				621
Spotkanie z wizażystką „W Bibliotece coś dla ciała, coś dla ducha”		32		
Warsztaty z podstaw obsługi komputera i internetu dla dorosłych	4	4		
Inne spotkania z czytelnikami w Bibliotece	42	30		

Źródło: Dane z MG Biblioteki Publicznej w Połaniec

***liczba osób oglądających wystawę, w nawiasie podano liczbę wystaw zorganizowanych w danym roku

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Połaniecu

Analiza zadań zrealizowanych w latach 2012-2014

Tabela Nr. 43. Zadania zrealizowane w 2012 roku

Nazwa zadania	Liczba uczestników razem	4-11 lat	12-15 lat	16-20 lat	powyżej 20 lat
Miniolimpiada dzieci i młodzieży sołectw z terenu Gminy Połaniec 2012	200		200		
Międzynarodowe zawody sportowe młodzieży – Vsetin 2012	36		36		
I Zawody Deskorolkowe	25		15	10	
Mała Liga Pływacka w Połańcu	119	95	24		
Zawody Mikołajkowe na Basenie	60	40	20		
Sekcja pływacka	81	40	41		
Aquaerobik	69				69
Aqua 4+6+ nauka pływania	59	59			
Aqua 6+7+ 8+ nauka pływania	12	12			
Aqua 9+10+ nauka pływania	26	26			
Nauka pływania dorośli	14				14
RAZEM	701	272	336	10	83

Źródło: Dane otrzymane z OSiR w Połańcu

Tabela Nr. 44. Zadania zrealizowane w 2013 roku

Nazwa zadania	Liczba uczestników w razem	4-11 lat	12-15 lat	16-20 lat	powyżej 20 lat
„ZIMA W MIEŚCIE”	80	50	30		
Mała Liga Pływacka w Połańcu	174	137	37		
Duża Liga Pływacka w Połańcu	144	52	92		

Połaniecka Liga Pływacka	123	93	15	15	
Bieg Kościuszkowski	200	150	35	15	
LATO W MIEŚCIE	216	216			
Turniej Piłki Nożnej - SOŁECTWA	40	30	10		
II Zawody Deskorolkowe	15		10	5	
Rekreacji dobra alternatywa na wolny czas (badminton, koszykówka, siatkówka plażowa, tenis ziemny)	57	40	17		
Spartakiada Miast Partnerskich	38		38		
Miting Lekkoatletyczny	70	70			
Aktywna Jesień	160	100	60		
Mikołajkowy Turniej Sportowy	675	357	138	180	
Sekcja pływacka	40	20	20		
Aquaerobik	27				27
Aqua 4+6+ nauka pływania	48	48			
Aqua 6+7+ 8+ nauka pływania	24	24			
Aqua 9+10+ nauka pływania	27	27			
Nauka pływania dorośli	10				10
RAZEM	2168	1414	502	215	37

Źródło: Dane otrzymane z OSiR w Połańcu

Tabela Nr. 45. Zadania zrealizowane w 2014 roku

Nazwa zawodów	Liczba uczestników	4-11 lat	12-15 lat	16-20 lat	powyżej 20 lat
„ZIMA W MIEŚCIE”	296	133	163		
Połaniecka Liga Pływacka II edycja	70	48	22		
Świętokrzyska Liga Pływacka	344	222	122		
Nordic Walking	20			20	
Siłownia Zaprasza	31			31	
Bieg Kościuszkowski	200	150	40	10	
Turniej Piłki Nożnej OLD BOY'S	50			50	
Europejski Tydzień Sportu (zawody wędkarskie)	33			33	
Europejski Tydzień Sportu (zawody lekkoatletyczne)	50		50		
Europejski Tydzień Sportu Integracyjne Zawody Wędkarskie Podopiecznych WTZ	20			20	
Europejski Tydzień Sportu Mistrzostwa Powiatu w Lekkiej Atletyce	220		220		
Dzień Dziecka zawody wędkarskie	100	100			
I Ogólnopolski Turniej Mini Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza	200		200		

Miasta i Gminy Połaniec					
AKTYWNY JUNIOR program	330	330 -			
Mistrzostwa Województwa Świętokrzyskiego w Siatkówce Piłkowej	30		30		
Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży Miast Partnerskich	150		150		
Nocny Turniej Piłki Nożnej	100			45	55
Turniej Piłki Nożnej - SOŁECTWA	190	78	98	14	
Turniej Tenisa Ziemnego	66		36	30	
III Zawody Deskorolkowe	20	5	15		
Zdrowy Styl Życia	60				60
Sekcja pływaków	65	30	35		
Aquaerobik	21				21
Aqua 4+6+ nauka pływania	51	51			
Aqua 7+ 8+ nauka pływania	43	43			
Aqua 9+10+ nauka pływania	21	21			
Nauka pływania dorośli	10				10
RAZEM	2791	1211	1181	253	146

Źródło: Dane otrzymane z OSiR w Połańcu

Z zebranych danych wynika, że sukcesywnie następuje wzrost zainteresowania czytelnictwem oraz wszelkimi imprezami bibliotecznymi i uczestnictwem w imprezach proponowanych przez Centrum Kultury i Sztuki i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Połańcu.

10. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między organizmem a substancją chemiczną, charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub uniknięcia objawów towarzyszących brakowi tej substancji. Każde uzależnienie prowadzi do koncentracji życia wokół czynnika uzależniającego, co prowadzi do zaniedbań na różnych obszarach: w sferze emocjonalnej, duchowej, społecznej, intelektualnej i fizycznej.

Można mówić o uzależnieniu:

- fizycznym (nabyta, silna potrzeba zażywania jakieś substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych; odstawienie substancji prowadzi do wystąpienia zespołu objawów nazwanego zespołem abstynencyjnym).
- psychicznym (nabyta, silna potrzeba zażycia substancji uzależniającej, jednak niespełnienie jej nie powoduje fizjologicznych następstw, jak w przypadku uzależnienia fizycznego; w przypadku uzależnienia psychicznego następuje wzrost tolerancji na działanie środka, kompulsywna konsumpcja środka kosztem swojego zdrowia oraz otoczenia, osłabienie woli, samooszukiwanie się usprawiedliwiające negatywne zachowania, brak zainteresowania otoczeniem niezwiązanym ze środkiem psychoaktywnym).
- społecznym (zażywanie substancji psychoaktywnych pod wpływem mody, w grupie ludzi podobnych do siebie; wiąże się z rezygnacją z ważnych dla siebie aktywności i ról społecznych).

Aby stwierdzić uzależnienie, muszą wystąpić co najmniej trzy z sześciu objawów:

- silne pragnienie przyjmowania substancji albo poczucie przymusu jej przyjmowania; osoba uzależniona musi przyjąć substancję żeby czuć się dobrze, albo nie czuć się źle,
- trudności w kontrolowaniu zachowania związanego z przyjmowaniem substancji, jego rozpoczęcia, zakończenia lub ilości; jeśli ktoś już sięgnie po narkotyk lub alkohol, to zaczyna w krótkim czasie powtarzać tę czynność – dochodzi do ciągu,
- fizjologiczne objawy stanu odstawienia – zespoły abstynencyjne; substancje uzależniające dają nie tylko objawy w trakcie ich brania, ale również w czasie ich odstawiania; każda z nich daje trochę inne objawy abstynencyjne,

- zwiększenie tolerancji – coraz większe dawki są potrzebne do wywołania stanu przyjemności,
- zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności; osoba uzależniona traci zainteresowanie dotychczasowymi pasjami, interesuje ją tylko i wyłącznie branie narkotyków lub picie alkoholu; zamyka się w środowisku osób używających substancji uzależniających,
- przyjmowanie substancji pomimo doświadczania jej szkodliwości; mimo doświadczania różnego rodzaju szkód, osoby uzależnione nadal sięgają po substancję uzależniającą; silniejszy jest przymus niż zdrowy rozsądek.

Uzależnienie od środków psychoaktywnych należy do coraz powszechniejszych problemów. Alkoholizm i narkomania są problemami wielowymiarowymi, powodują szereg szkód społecznych, zdrowotnych, prowadzą do przedwczesnej śmierci. Problem dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na region, wiek, wykształcenie i status społeczny. Biorąc pod uwagę zasięg problemów związanych z uzależnieniem od środków psychoaktywnych, skutecznie mogą być tylko działania kompleksowe, zaplanowane na szeroką skalę, a ich realizowanie wymaga zaangażowania wielu różnych instytucji, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych uzależnieniami od środków psychoaktywnych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanych nimi.

Szacunkowe dane dotyczące populacji, w której występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela Nr 46. Dane opracowane na podstawie statystyk PARPA dotyczące populacji osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych i własnych.

		Polska – 38,6 mln	Miasto liczące 100 tys. mieszkańców	Połaniec – 12 113 osób
Osoby uzależnione od alkoholu	Około 2% całej populacji	ok. 800 tys.	ok. 2 tys. osób	242 osób
Dorośli żyjący w	Około 4%	ok. 1,5 mln	ok. 4 tys. osób	484 osób

otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	populacji			
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Około 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4 tys. osób	484 osób
Osoby pijące szkodliwie	5 – 7 % populacji	2 – 2,5 mln	5 tys. – 7 tys. osób	605 – 847 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych i 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5,3 tys. osób	Razem ok. 644 osób: dorosłych i dzieci
Osoby uzależnione od narkotyków	Około 0,2 % populacji	ok. 80 tys.	200 osób	ok. 24 osoby

Obliczeń dla Miasta i Gminy Połaniec dokonano przyjmując liczbę zameldowanych na pobyt stały, wg. stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.

1. Problemy w obszarze pomocy społecznej.

Od 2011 r. można zaobserwować spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń w ramach pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2013 r. korzystało 654 osoby. Wzrosła natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu uzależnień. W 2013 r. wynosiła 61.

Źródło: OPS Połaniec

Niezmiennie od trzech lat, największy udział w strukturze udzielanej pomocy – ma pomoc udzielana z powodu długotrwałej choroby oraz bezrobocia.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Połaniecu

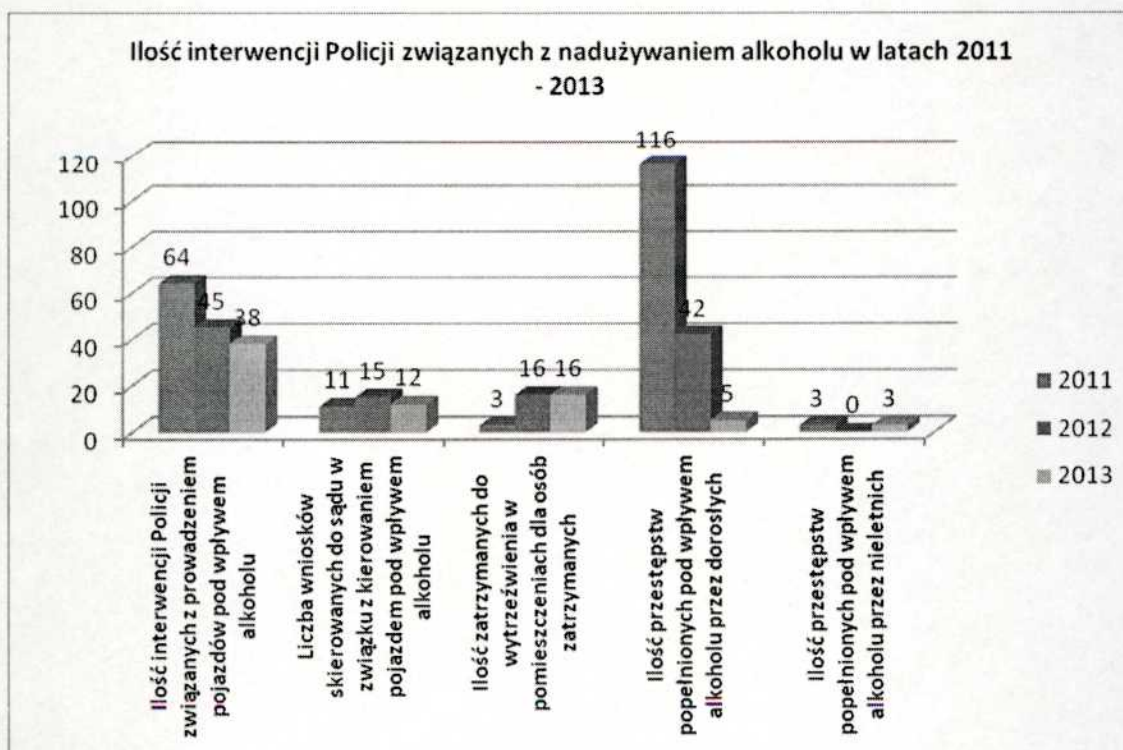
Tabela Nr. 47. Dane dot. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Połańcu w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Ilość przyjętych wniosków	24	15	15
Ilość wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia	17	12	8
Ilość spraw skierowanych do Sądu o wydanie postanowienia o poddaniu się leczeniu odwykowemu	17	9	12

Źródło: UMiG Połaniec

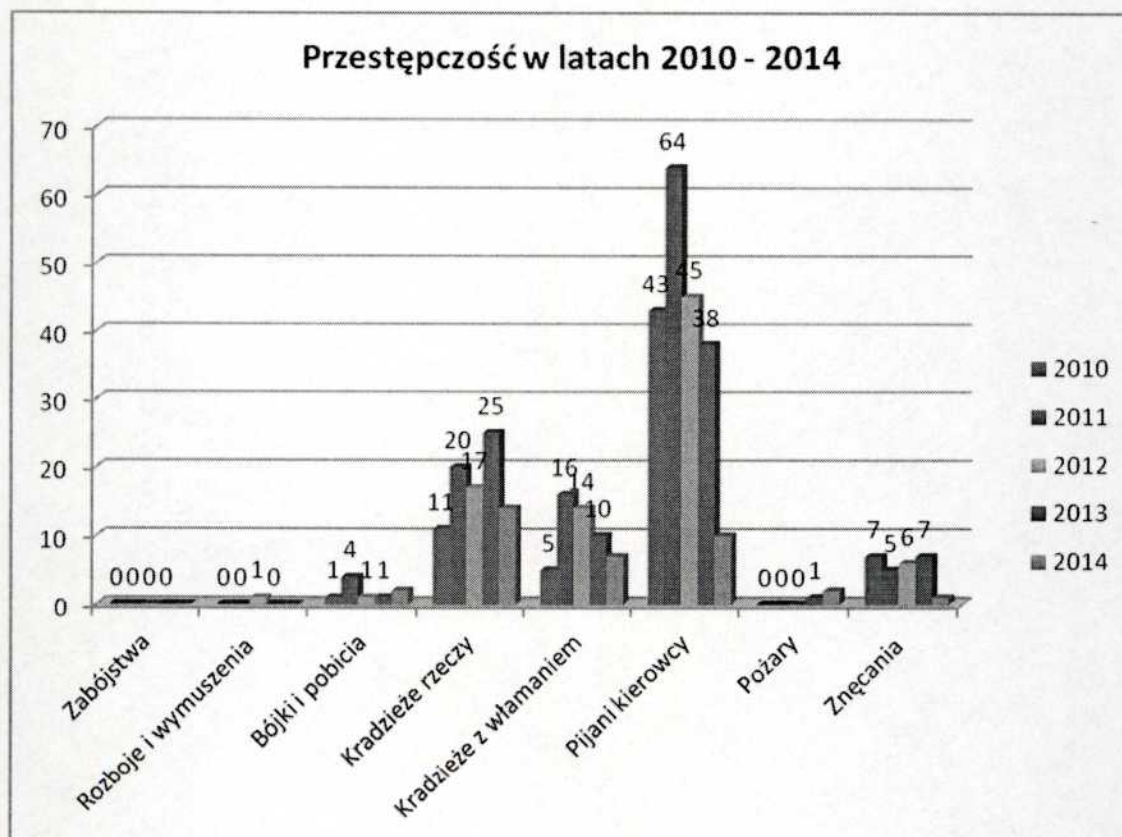
3. Problemy związane z bezpieczeństwem lokalnym.

Dane zamieszczone poniżej są związane z podejmowaniem przez Komisariat Policji w Połańcu interwencji związanych z użyciem alkoholu w latach 2011 – 2013. Wynika z nich, że w 2013 r. występuje spadek ilości interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w stosunku do 2011 i 2012 roku. Wzrosła natomiast ilość zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych.

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Połańcu

Dane przedstawione na wykresie pokazują skalę i rodzaj przestępstw popełnianych na terenie miasta i gminy Połaniec. Dominującą kategorią zarejestrowanych czynów karalnych w gminie, popełnionych pod wpływem alkoholu, było prowadzenie pojazdów na drodze publicznej pod wpływem alkoholu.

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Połańcu

4. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie, zgodnie z art. 2 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, rozumiana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu

fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domową, zwaną też przemocą wewnątrzrodzinną, można zdefiniować jako zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Zdarza się, że w związkach partnerskich dochodzi do dotkliwych pobić, wulgarnego wyzywania, ograniczania praw partnerom.

O przemocy domowej można powiedzieć, że:

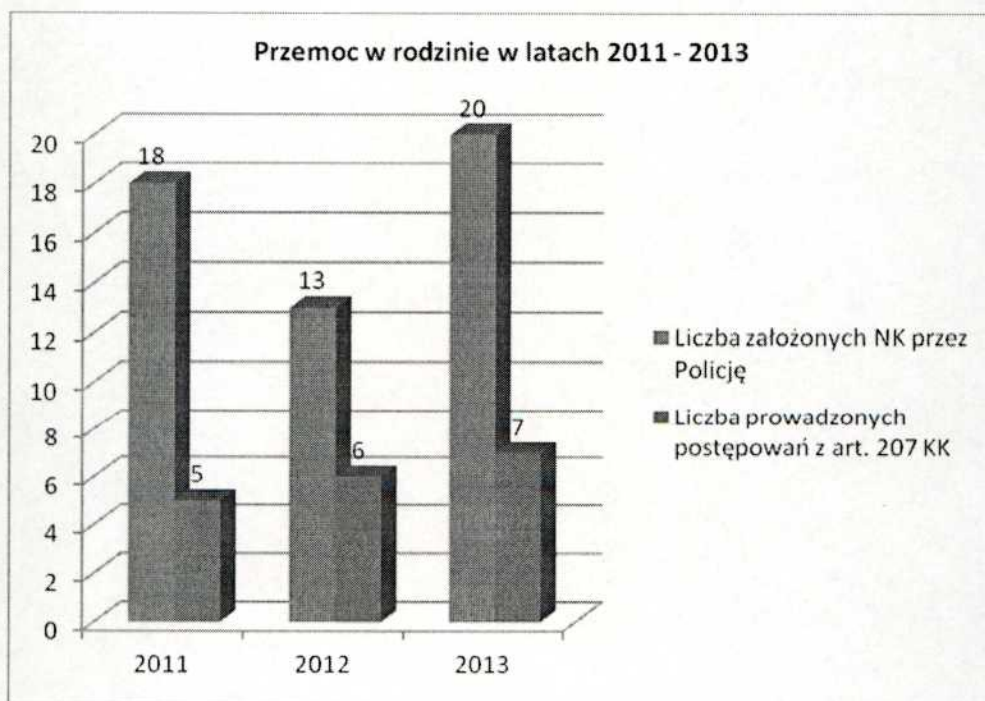
- jest intencjonalna (jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem tego działania, ma na celu kontrolę nad ofiarą),
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary (sprawca wykorzystując przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka, np.: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku),
- powoduje cierpienie i ból (sprawca naraża zdrowie i życie ofiary; doświadczenie cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony),
- istnieje wyraźna asymetria sił (sprawca ma wyraźną przewagę nad ofiarą),

Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym, przybierającym różne formy, w tym:

- przemocy fizycznej – obejmującej wszelkie działania, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne, np.: bicie, popychanie, kopanie, szarpanie itp.
- przemocy psychicznej – są to działania krzywdzące, które wykorzystują mechanizmy procesów psychologicznych, np.: poniżanie, wyzywanie, stosowanie gróźb, niewyśmiewanie się z poglądów, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów,
- przemocy seksualnej – polegającej na naruszaniu intymności pożycia, np.: wymuszanie pożycia, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, narażanie dzieci na kontakt z pornografią i zachowaniami seksualnymi,
- przemocy ekonomicznej – dotyczącej warunków materialnych, opierającej się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy, np.: niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, odbieranie poborów itp.,
- przemocy zaniedbania – stosowanej najczęściej wobec dzieci.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym, dlatego pomoc rozpatrywana musi być w wielu wymiarach, tj. prawnym, psychologicznym, społecznym i moralnym. Pomaganie osobom doznającym przemocy wymaga podejścia interdyscyplinarnego, opierającego się na współpracy wielu służb. Zjawisko przemocy w rodzinie stanowi poważne wyzwanie dla samorządów, które zgodnie z preambułą do ustawy, mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie praw i wolności, a także podejmować działania służące zwiększaniu skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się znaczny spadek interwencji dotyczących przemocy w rodzinie. W 2013 r. Policja podjęła 20 interwencji, które zakończone zostały się założeniem Niebieskiej Karty, z czego w przypadku 7 wszczęto postępowanie przygotowawcze z art. 207 KK. Ośrodek Pomocy Społecznej założył 3 Niebieskie Karty.

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Połańcu

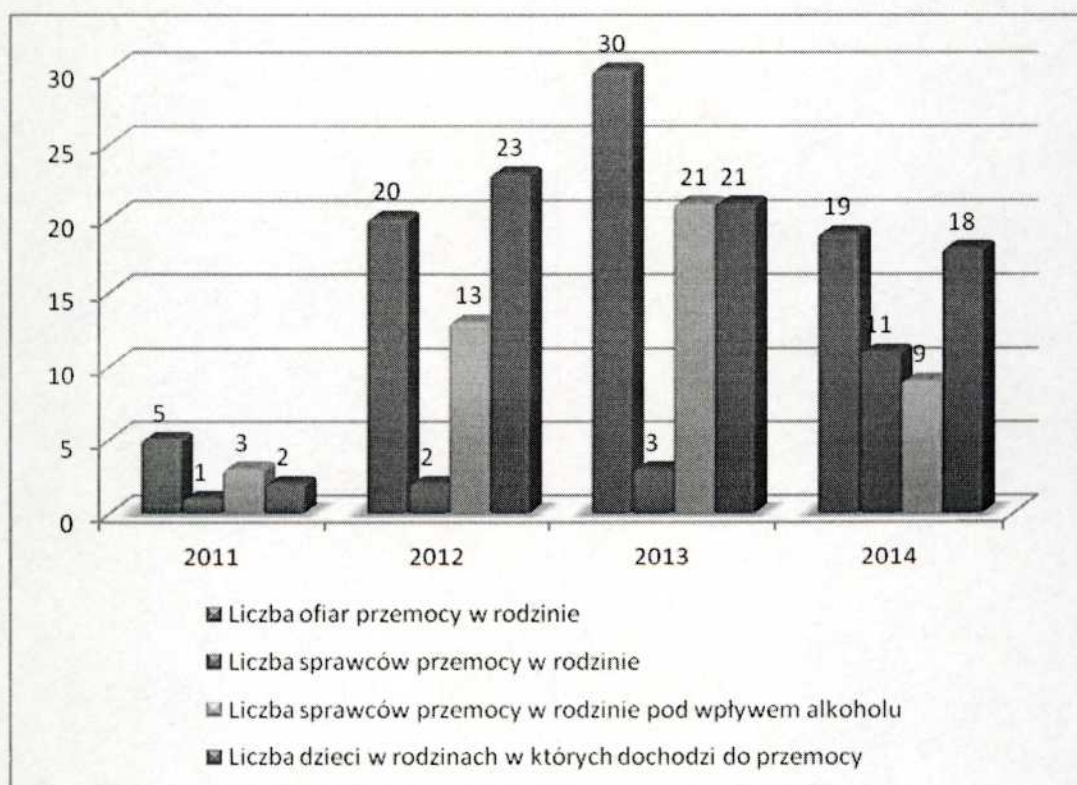
5. Zespół Interdyscyplinarny w Połańcu

Zespół Interdyscyplinarny w Połańcu obecnie pracuje z 13 rodzinami w których występuje przemoc w rodzinie.

Tendencja spadkowa wskazywać może na większą skuteczność działań przedstawicieli służb wchodzących w skład grup roboczych, która opiera się na zasadzie interdyscyplinarności tych służb oraz większej świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie.

Tabela Nr. 48. Dane dot. Niebieskiej Karty w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014 (na dzień 31.10.2014 r.)
Ilość wszczętych procedur NK	18	23	16
Ilość zakończonych NK	17	18	9

Problemy społeczne Miasta i Gminy Połaniec.

W 2012 r. przeprowadzona została „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych – Połaniec 2012”. W oparciu o uzyskane informacje powstała raport, który dostępny jest w Referacie Organizacyjnym Urzędu Miasta i Gminy w Połancu. Badania ankietowe przeprowadzone były wśród trzech grup reprezentujących lokalne środowiska:

a) dorośli mieszkańcy gminy,

- b) dzieci i młodzież szkolna z terenu gminy,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

1. Zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców.

- 1.1. Za najważniejsze trzy problemy mieszkańcy Połańca uznali: bezrobocie, alkoholizm i zubożenie.
- 1.2. W ocenie 24% badanych pijący alkohol stanowią potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w środowisku lokalnym, neguje takie zagrożenie 76% badanych.
- 1.3. 46% badanych stwierdza, że spożycie alkoholu nieznacznie się zmienia i mimo coraz powszechniejszej wiedzy na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą choroba alkoholowa, sposób używania alkoholu pozostaje ten sam.
- 1.4. 66% respondentów potwierdza, że miało kontakt z alkoholem w ciągu ostatnich trzech tygodni, 16% deklaruje ostatni kontakt w okresie od miesiąca do trzech. Wśród badanych było 7% abstynentów.
- 1.5. W strukturze picia największy udział ma piwo (49%), następnie wino (26%) i drinki (15%).
- 1.6. 80% badanych uważa alkohol za towar szczególny i postuluje za kontrolowaniem jego sprzedaży.
- 1.7. 69% ankietowanych dorosłych mieszkańców nie zna w swoim otoczeniu osób używających narkotyków.
- 1.8. 88% badanych stwierdziło, że posiada wiedzę na temat zagrożeń jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu, używanie narkotyków czy dopalaczy.
- 1.9. Przeważająca część mieszkańców gminy nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowywania dzieci. 9% z nich nadal uważa, że stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą.
- 1.10. 24% badanych wskazuje, iż zna w swoim środowisku przypadki bicia dzieci przez swoich opiekunów.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

2.1. Palenie papierosów.

2.1.1. 38% uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych zadeklarowało kontakt z papierosami. Przeciętny wiek, w którym młodzież zapalała pierwszego papierosa wynosił nieco ponad 13 lat.

2.1.2. 68% badanej młodzieży stwierdziło, że najbardziej sprzyjającą sytuacją dla pierwszych doświadczeń w tym zakresie były wakacje.

2.1.3. Dość systematycznie pali w sumie 41% uczniów deklarujących palenie, największy odsetek – 49% deklaruje okazjonalne palenie. Warto zwrócić uwagę na to, że młodzi ludzie najczęściej palą od niedawna.

2.1.4. 53% palących pali krócej niż pół roku, pozostali deklarują czas od roku do nawet ponad trzech.

2.1.5. Badani młodzi ludzie dość często przyznają się do palenia i mają wokół siebie całkiem sporo palących znajomych. Tylko 24% badanych uczniów wskazuje, że nie zna nikogo, kto nie mając skończonych 18 lat – paliłby papierosy.

2.1.6. Uczniowie nie uważają również papierosów za towar trudno dla nich dostępny. Jedynie dla 15% uczniów kupno papierosów leży poza zasięgiem ich możliwości.

2.2. Picie alkoholu.

2.2.1. W gminie Połaniec kontakt z alkoholem deklaruje ponad połowa badanych uczniów (54%).

2.2.2. Inicjacja alkoholowa ma zazwyczaj miejsce między 12 a 13 rokiem życia, czyli w okresie bliskim pierwszemu zapalonemu papierosowi.

2.2.3. 72% badanych przyznało się do pierwszego kontaktu z alkoholem na wakacjach.

2.2.4. Z badania wynika, że co trzeci z uczniów deklarujących picie alkoholu, po raz pierwszy sięgnął po niego w trakcie ostatniego roku szkolnego – na okres krótszy niż pół roku wskazuje 33% pijących uczniów. Jak wskazują badania młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie.

2.2.5. Najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem jest piwo – 86% badanych uczniów.

2.2.6. Spora część młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny. Jedynie dla 18% uczniów kupno alkoholu jest bardzo trudne. Za to 24% uważa, że jest to łatwe zadanie i nie wymaga szczególnych starań. Aż 20% uczniów uważa, że każdy może kupić alkohol. Dodatkowo 25% wprawdzie przyznaje, że kupno alkoholu nie jest łatwe, ale pomóc w tym może znajomość odpowiednich osób.

2.2.7. 30% uczniów nie zna nikogo, kto nie mając ukończonych 18 lat pije alkohol. Pozostali uczniowie mają wśród swoich znajomych od kilku do nawet kilkudziesięciu pijących rówieśników.

2.3. Stosowanie narkotyków przez młodzież szkolną.

2.3.1. Uczniowie szkół w gminie – stosunkowo często przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Spośród wszystkich badanych uczniów, 10% przyznało, że miało kontakt z narkotykami.

2.3.2. W Połańcu najpopularniejsza jest marihuana – a do jej używania przyznaje się 56% uczniów deklarujących kontakt z narkotykami. W następnej kolejności uczniowie wymieniają amfetaminę (17%).

2.3.3. 55% deklarujących używanie narkotyków wskazuje, że sięgają po nie jedynie okazjonalnie. Jednak na częstszy niż raz w tygodniu kontakt z narkotykiem wskazało 38% biorących uczniów.

2.3.4. Średni wiek, w którym uczniowie przyznają się do pierwszego kontaktu z narkotykami jest zbliżony do papierosów i alkoholu i wynosi prawie 13 lat.

2.3.5. Spośród wszystkich badanych uczniów – 16% wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani – nie jest to już tak łatwe jak w przypadku papierosów i alkoholu. 44% badanych uczniów uważa, że zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna.

2.3.6. 73% uczniów nie zna nikogo kto używałby, narkotyków choć zdarzają się uczniowie, którzy deklarują posiadanie takich znajomych.

2.4. Przemoc w doświadczeniach młodzieży.

2.4.1. Większość dzieci czuje się w szkole dobrze. W sumie 37% uczniów dobrze ocenia swoje samopoczucie

w szkole, a 33% bardzo dobrze. Źle lub bardzo źle czuje się w środowisku szkolnym 8% uczniów.

2.4.2. W stałym, comiesięcznym kontakcie z pedagogiem szkolnym znajduje się 7% uczniów, a 5% raz w tygodniu lub częściej. 59% badanych uczniów nigdy nie mieli kontaktu z pedagogiem w szkole, do której uczęszczają.

2.4.3. Jak deklarują uczniowie rodzice kontaktują się ze szkołą dość rzadko. Na częsty kontakt rodziców ze szkołą wskazuje 22% uczniów. 55% deklaruje rzadki kontakt rodziców ze szkołą a 19% uczniów przyznaje, że rodzice w ogóle nie utrzymują kontaktów ze szkołą.

2.4.4. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. 81% uczniów ma zapewnione w szkole poczucie bezpieczeństwa. Jest jednak grupa uczniów raczej nieliczna 7%, którzy oceniają środowisko szkolne jako niebezpieczne.

2.4.5. 31% uczniów przyznaje, iż jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu a 15 % nie było świadkiem przemocy w szkole. Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, że 22% uczniów spotyka się z aktami przemocy w szkole, co najmniej kilka razy w tygodniu.

2.4.6. Osobiście przemocy doświadczyło 19% uczniów, a 13% przyznaje, że są w szkole osoby, których się boi. Wyniki badań wskazują na to, że w sytuacji zagrożenia przemocą wielu uczniów szukałoby wsparcia wśród rówieśników.

3. Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Obecnie na terenie gminy działają 36 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym zarówno punkty do sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży.

3.1. Wszyscy pracownicy punktów sprzedaży uznali, że dolna granica wieku, od której powinien być on dostępny to co najmniej 18 lat. Dodatkowo zdaniem 28% badanych granica dostępności alkoholu powinna zostać podniesiona do 21 roku życia.

3.2. 94% sprzedawców stwierdziło, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie nieletniej. 6% przyznaje, że zdarza im się sprzedać alkohol sobie nieletniej. 17% respondentów przyznaje, że słyszeli o przypadkach sprzedaży alkoholu nieletnim na terenie miasta.

3.3. 22% spośród badanych sprzedawców stwierdziło, że dostrzega zagrożenie ze strony pijących.

3.4. W przypadku wątpliwości co do pełnoletniości kupującego, 44% zawsze prosi o okazanie dokumentu, 56% badanych uznało, że często prosi o okazanie dokumentu.

3.5. 61 % badanych dorosłych oceniło funkcjonowanie kontroli sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych jako dobre.

11. System Opieki Zdrowotnej

Na terenie Miasta i Gminy Połaniec działają :

1. Samodzielny Publiczny ZOZ Przychodnia Zdrowia w Połańcu
2. NZOZ Centrum Medyczne Połaniec Sp. z o.o.

Najbliższy Szpital Specjalistyczny z kompleksową opieką medyczną znajduje się w Staszowie.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia Zdrowia w Połańcu posiada kontrakty z NFZ Oddział Świętokrzyski w następujących rodzajach świadczeń :

1. Podstawowa Opieka Zdrowotna :

- Poradnia lekarza p.o.z.
- Gabinet położnej p.o.z.
- Gabinety Medycyny Szkolnej w Szkole Podstawowej w Połańcu, Gimnazjum w Połańcu, Zespole Szkół Średnich w Połańcu oraz Zespole Szkół w Ruszcy

2. Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna :

- Poradnia Chorób Metabolicznych
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

3. Poradnia Stomatologiczna wraz ze Szkolnym Gabinetem Stomatologicznym w Szkole Podstawowej w Połańcu

4. Gabinet Rehabilitacji Medycznej (Fizjoterapii)

Leczone choroby :

Tabela Nr 49. Struktura według schorzeń mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec zadeklarowanych do lekarza p.o.z.

Lata	2011	2012	2013	2014 (stan na 30.06.2014)
Wyszczególnienie :				
Nowotwory złośliwe	39	40	52	56
Choroby zakaźne	36	54	37	32
Choroby układu trawiennego	26	26	31	40
Choroby układu krążenia	1073	1312	1661	1722
Choroby układu oddechowego	62	77	69	81
Zaburzenia psychiczne	22	21	23	31
Przyczyny zewnętrzne (urazy, wypadki)	702	631	578	253
Stany niedokładnie określone				
Inne	162	211	398	432
Liczba osób objętych opieką lekarza p.o.z.	5720	5582	5596	5467

Źródło: Dane otrzymane z Przychodni Zdrowia Połaniec

Tabela Nr 50. Chorzy w wieku 19 lat i więcej leczeni z powodu cukrzycy

Lata	2011	2012	2013	2014
Wyszczególnienie :				
Chorzy w wieku 19 lat i więcej leczeni z powodu cukrzycy :	273	274	312	289
• w tym insulinozależnych	109	110	146	142

--	--	--	--	--

Źródło: Dane otrzymane z Przychodni Zdrowia Połaniec

Tabela Nr 51. Wybrane choroby u dzieci (0-18)

Lata	2011	2012	2013	2014 (stan na 30.06.2014)
Wyszczególnienie :				
Alergie	168	162	178	234
Zniekształcenia kręgosłupa	139	108	87	93
Nadwaga, otyłość	136	95	103	128
Liczba dzieci i młodzieży objętych opieką lekarza p.o.z.	1969	2006	1943	2024

Źródło: Dane otrzymane z Przychodni Zdrowia Połaniec

Przychodnia zdrowia w Połańcu realizuje na rzecz mieszkańców liczne programy profilaktyczne- aktualnie w roku 2014 są realizatorami 4 następujących programów zdrowotnych :

1. „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Połaniec, przy zastosowaniu trzynastowalentnej (PCV13) szczepionki przeciwko pneumokokom”
2. „Program szczepień profilaktycznych osób po 50 roku życia przeciwko grypie”
3. „Poprawa jakości życia u osób cierpiących na przewlekłe choroby układu ruchu dla mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec na 2013 rok”
4. „Udzielenie porad dla Mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec w przypadku zachorowań lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia oraz zabiegów pielęgniarstkich w ramach porad udzielanych przez lekarzy, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn zachorowań i zapobiegania im w 2013 roku”.

12. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe (NGO - z ang. Non Government Organisation), inaczej zwane organizacjami non-profit, organizacjami niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku, organizacjami wolontarystycznymi, organizacjami społecznymi lub trzecim sektorem, stanowią ważne ogniwo aktywności społeczno- gospodarczej nowoczesnego demokratycznego państwa. Aktywna działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem integrującym i aktywizującym społeczność lokalną. Prowadzenie przez samorząd lokalny działalności we współpracy z wyżej wymienionymi organizacjami jest realizacją konstytucyjnej zasady pomocniczości, zgodnie z którą państwo i jego struktury powinno wykonywać tylko te zadania, które nie mogą być realizowane przez podmioty znajdujące się najbliżej obywatela. Podmiotami znajdującymi się najbliżej obywatela to przede wszystkim samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe. Podmioty te stanowią podstawę współczesnego społeczeństwa. Działalność organizacji pozarządowych znacząco wpływa na rozwój gminy i jakość życia mieszkańców. Wiele dziedzin życia nie mogłoby dziś funkcjonować bez aktywności obywatelskiej. Na terenie Miasta i Gminy Połaniec ma swoją siedzibę kilkanaście organizacji pozarządowych, które przedstawia poniższa tabela.

Organizacje pozarządowe skupiają ludzi, którzy posiadają wspólne zainteresowania i pasje, nie obojętne wobec tego, co dzieje się w ich otoczeniu. Ich aktywność dotyczy wielu różnych dziedzin, takich jak ratownictwo i ochrona ludności, działalność charytatywna, ochrona dóbr kultury i tradycji, upowszechnianie kultury oraz kultury fizycznej i sportu, kształtowanie świadomości ekologicznej.

Tabela Nr 52. Aktualna baza organizacji pozarządowych z terenu Miasta i Gminy Połaniec

Lp.	Nazwa	Siedziba organizacji	Forma Prawna	Cele statutowe
1	OSP Ruszcza	Ruszcza	Związek stowarzyszeń	- Pomoc ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych - Działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego - Ratownictwo i ochrona ludności
2	OSP Połaniec	Połaniec	Związek stowarzyszeń	
3	OSP Rudniki	Rudniki	Związek stowarzyszeń	
4	OSP Zdzieci Stare	Zdzieci Stare	Związek stowarzyszeń	
5	OSP Maśnik	Maśnik	Związek stowarzyszeń	
6	OSP Okrągła	Okrągła	Związek stowarzyszeń	
7	OSP Tursko Małe	Tursko Małe	Związek stowarzyszeń	
8	OSP Rybitwy	Rybitwy	Związek stowarzyszeń	
9	OSP Zrębin	Zrębin	Związek stowarzyszeń	

10	Towarzystwo Kościuszkowskie	Połaniec	Stowarzyszenie	- Kreowanie pozytywnych wzorców - Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz tradycji regionalnej i narodowej - Organizacja wydarzeń kulturalnych - Promocja regionu
11	Lokalna Grupa Działania – Dorzecze Wisły	Połaniec	Stowarzyszenie	- działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich
12	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Integracja”	Połaniec	Stowarzyszenie	Organizacja wydarzeń kulturalnych Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży Promocja zdrowia Działania na rzecz osób niepełnosprawnych
13	Uczniowski Klub Sportowy „Żaczek”	Połaniec	Stowarzyszenie kultury fizycznej	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Ochrona i promocja zdrowia Upowszechnianie kultury fizycznej i sport Kreowanie pozytywnych wzorców Promowanie zdrowego trybu życia, kultury fizycznej, sportu i turystyki
14	Miejski Klub Sportowy „Czarni” Połaniec	Połaniec	Stowarzyszenie kultury fizycznej	- zapewnienie możliwości udziału mieszkańców w sporcie masowym, zaś młodzieży uprawiania sportu wyczynowego, - kształtowanie wśród swych członków i innych osób wartości moralnych i etycznych, - integrację mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec poprzez organizację widowisk sportowych stanowiących formę rekreacji i wypoczynku po pracy
15	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpek”	Połaniec	Stowarzyszenie kultury fizycznej	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu Promowanie zdrowego trybu życia, kultury fizycznej, sportu i turystyki
16	Ludowy Klub Sportowy „Delfin”	Połaniec	Stowarzyszenie kultury fizycznej	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Ochrona i promocja zdrowia Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Promowanie zdrowego trybu życia, kultury fizycznej, sportu i turystyki Organizacja wydarzeń kulturalnych Promocja regionu
17	Stowarzyszenie Wspierania Aktywności	Połaniec	Stowarzyszenie	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

	Lokalnej Ziemi Połanieckiej			Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości Wsparcie dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą Organizacja wydarzeń kulturalnych
18	Stowarzyszenie Nauczycieli „Więcej dla szkoły”	Połaniec	Stowarzyszenie	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży mieszkających na wsi
19	Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Kamieniec Koło Połańca	Kamieniec	Stowarzyszenie	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz tradycji regionalnej i narodowej
20	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	Połaniec	Stowarzyszenie	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Podtrzymywanie i pielęgnowanie tradycji narodowej oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz tradycji regionalnej i narodowej Wspieranie aktywności społecznej, świadomości obywatelskiej i demokracji
21	Stowarzyszenie sołtysów Ziemi Kieleckiej Koło Gminne w Połańcu	Rudniki	Stowarzyszenie	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji Nauka, edukacja, oświata i wychowanie Rozwój obszarów wiejskich
22	Stowarzyszenie „Pro Publico Bono” („Dla Dobra Wspólnego”)	Ruszcza	Organizacja kościelna	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji Przeciwdziałanie patologiom społecznym
23	Stowarzyszenie Kombatantów „JĘDRUSIÓW” Żołnierzy Armii Krajowej Ich Rodzin i Sympatyków	Połaniec	Stowarzyszenie	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Wspieranie aktywności społecznej, świadomości obywatelskiej i demokracji Organizacja wydarzeń kulturalnych
24	Stowarzyszenie Seniorów Elektryków i Energetyków Polskich	Połaniec	Stowarzyszenie	Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem Wspieranie aktywności społecznej, świadomości obywatelskiej i demokracji
25	Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin „Blżej”	Połaniec	Stowarzyszenie	Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży Ochrona i promocja zdrowia Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz

				wyrównywanie ich szans Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem Przeciwdziałanie patologiom społecznym Promowanie zdrowego trybu życia, kultury fizycznej, sportu i turystyki
--	--	--	--	---

Rozdział 5. Analizy strategiczne

Analiza SWOT jest istotnym narzędziem dla wskazania wszystkich zasobów Miasta i Gminy Połaniec, które mogą być traktowane jako niewątpliwe atuty, odróżniające je od konkurentów.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Celem przeprowadzenia niniejszej analizy jest efektywne określenie słabych i silnych stron naszego Miasta i Gminy oraz zdefiniowanie szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Działania realizowane w ramach strategii mają służyć wykorzystaniu szans i unikaniu zagrożeń poprzez oparcie się na mocnych i eliminowaniu słabych stron.

Analiza SWOT	
Szanse – Uruchomienie „Zielonego bloku” przez Elektrownię Połaniec – największego na świecie – Możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej w latach 2014-2020 – Uruchomienie mostu na Wiśle wraz z drogami dojazdowymi – otwarcie regionu na wschód – Satysfakcjonujące warunki do życia i inwestowania – Silny sprawnie działający samorząd – Fundusze strukturalne – Polityka społeczna samorządu – pozytywne nastawienie do problemów pracy socjalnej; konsekwentne działania pomocowe – Możliwość wykorzystania walorów przyrodniczo-geograficznych – agroturystyka – Prace interwencyjne, staże, programy aktywizujące przeciw wykluczeniu społecznemu – Pojawienie się inwestorów zewnętrznych (nowe miejsca pracy) – Współpraca instytucji zajmujących się problematyką pomocy społecznej, działalność zespołu interdyscyplinarnego, rozwój Wolontariatu – Możliwość rozwoju zawodowego, szkolenia pracowników ich profesjonalizacja	Zagrożenia – Zagrożenie powodziowe – Zmiana przepisów prawa zmniejszająca udział gminy w podatkach od osób fizycznych i prawnych – Zmniejszenie zakresu działania elektrowni – Atrakcyjność i konkurencyjność obszarów gospodarczych z innych regionów – Labilna polityka państwa i regionu; niestabilność prawa – Roszczeniowa postawa osób objętych pomocą społeczną – Starzenie się społeczeństwa – Odływ młodych wykształconych osób z Miasta i Gminy Połaniec – Narastająca przestępczość, przemoc i agresja dzieci i młodzieży – Niewystarczające wywiązywanie się rodziców ze swych zadań opiekuńczych i wychowawczych – Wzrastający poziom uzależnień – Bezrobocie, niskie kwalifikacje bezrobotnych, degradacja zawodowa, brak nowych zakładów pracy – Brak dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy – Migracja osób młodych i dobrze wykształconych,

- Programy profilaktyczne - Wzrost liczby nowych miejsc pracy - Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych - Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców - Realizacja licznych programów pomocowych na rzecz mieszkańców - Promowanie zdrowego trybu życia wśród mieszkańców - Zakup specjalistycznego oprogramowania - na poszczególne stanowiska pracy z priorytetem dla oprogramowania medycznego. Wpłynie to na jakość i szybkość obsługi pacjenta, skróci czas oczekiwania, umożliwi skorzystanie z bazy danych oraz szybki przekaz informacji - Korzystanie z krajowych jak i zagranicznych źródeł finansowania w ramach programowych działań osłonowych i restrukturyzacyjnych w celu zabezpieczenia podopiecznym kompleksowej opieki medycznej - Utrzymanie w dobrym stanie bazy lokalowej - Podjęcie przez rząd zdecydowanych działań w ramach kontynuowanej reformy w celu usprawnienia jej przebiegu oraz doprowadzenie krajowej służby zdrowia do jej „uzdrowienia” - Zmiana przepisów prawnych dotyczących finansowania i funkcjonowania placówek (ujętych w zagrożeniach w pkt. 2 i 3 dałaby szansę na zwiększenie nakładów. - Ciągłe szkolenie personelu medycznego oraz doskonalenie zawodowe kadry ze wskazaniem na medycynę rodzinną oraz rolę lekarza i pielęgniarki w p.o.z. - Prowadzenie programów promocji zdrowia i programów profilaktycznych w środowisku nauczania i wychowania, a także realizacja programów profilaktycznych wśród ludności miejskiej i wiejskiej z terenu naszej gminy w myśl zasady „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Jednak programy te oprócz wiedzy i zaangażowania naszego personelu wymagają wsparcia finansowego Stworzenie w miarę stabilnych warunków ekonomicznych i organizacyjno- prawnych dla rozwoju praktyk lekarza rodzinnego	- poszukujących lepszej pracy - Długi okres oczekiwania na leczenie przez specjalistę - Dekretowanie zadań bez pokrycia finansowego - Niekorzystne wzorce zachowań płynące z mediów, internetu, gier komputerowych - Słaby system ochrony zdrowia - Zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez uzależnienia, przemoc w rodzinie, długotrwałe ubóstwo - Zwiększający się ruch samochodów ciężarowych przez Połaniec - Niekorzystny wskaźnik demograficzny - Wzrost zainteresowanych korzystaniem z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - Wzrastające koszty utrzymania placówek - Utrzymywanie na tym samym poziomie kwot zobowiązania Narodowego Funduszu Zdrowia wobec Świadczeniodawców z tytułu wykonywania umów (nie zwiększanie ich przynajmniej do wielkości inflacji lub do wielkości faktycznego wykonania) - Brak zrozumienia ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia na skutek źle przeprowadzonej reformy i regulacji odpowiednich przepisów - problem ograniczonych środków finansowych i braków kadrowych oraz zajęcie się szerzej i bardziej systemowo problemem jakości świadczeń i satysfakcji pacjenta
<u>Mocne Strony:</u> - Połaniecki obszar Inwestycyjny – istnienie obszaru stwarza kolejne szanse rozwojowe. Szerokie kontakty zewnętrzne i efektywna promocja gospodarcza, daje możliwości stałego rozszerzenia przepływu informacji; nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi inwestorami - duże dochody własne budżetu gminy	<u>Słabe strony:</u> - Nieatrakcyjne położenie („Polska inwestycyjna C”, brak bliskiego silnego ośrodka gospodarczego) - Mała dywersyfikacja gospodarki miasta, zdominowana przez branżę energetyczną - Brak zintegrowanego środowiska gospodarczego w sektorze małych i średnich firm - Starzenie się ludzkości i migracja młodych, wykształconych ludzi - Małe zaangażowanie społeczności lokalnej w

- Elektrownia i spółki działające na jej rzecz – miejsca pracy - dobrze zorganizowana sieć szkół oraz przedszkoli - Infrastruktura techniczna niezbędna do zamieszkania - Infrastruktura sportowo-rekreacyjna - Możliwości dla wędkarzy - Funkcjonowanie instytucji pomocowych, doradztwo specjalistyczne - Współpraca placówek, instytucji, rozwijanie strategii, ujednolicenie działań – integracja środowiska - Stałe podnoszenie kwalifikacji, samodoskonalenie - Uruchomienie programów społecznych – aktywizacja - Klub seniora - Wolontariat - Warsztat Terapii Zajęciowej - Programy profilaktyczne - Diagnoza problemów społecznych - Kult Tadeusza Kościuszki - Żłobek - Potencjał dla rozwoju przedsiębiorczości społecznej (doświadczenie działającej spółdzielni socjalnej) - Duża liczba projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych - Promowanie i podejmowanie działań służących integracji osób z niepełnosprawnością ze środowiskiem lokalnym - Profesjonalne przygotowanie kadry pomocy społecznej do pracy środowiskowej - Prowadzenie dożywiania w szkołach	życie miasta - Niż demograficzny i jego konsekwencje - Mała świadomość własnej roli w budowaniu przyszłości gminy jako małej ojczyzny (aktywność w miejscu zamieszkania, wrażliwość na los sąsiadów) - Utrwalenie rozwarstwienia majątkowego mieszkańców, skutkującego pogłębieniem się różnic w warunkach życia w poszczególnych grupach społecznych - Wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw - Liczba organizacji pozarządowych - Aktywność członków organizacji pozarządowych - Poziom doradztwa zawodowego świadczonego uczniom szkół - System informowania mieszkańców o usługach publicznych - Baza noclegowa i gastronomiczna - Rozdrobnione rolnictwo - Starzenie się społeczności lokalnej - Bezrobocie - Zjawisko sezonowości popytu na pracę - Zjawisko „dziedziczenia” bezrobocia - Zjawisko opuszczenia osób starszych przez rodziny - Niewystarczający zakres świadczeń medycznych (kolejki, kłopoty z rejestracją) - Niewłaściwy styl życia mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec w tym sposób odżywiania, mała aktywność fizyczna i nadużywanie używek - Niewystarczające zabezpieczenie potrzeb osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej - Brak zaplecza diagnostycznego w postaci laboratorium, pracowni RTG, badań cytologicznych - Brak możliwości rozbudowy zakładu (bazy lokalowej) na dotychczas zajmowanym terenie - Brak specjalistycznego oprogramowania usprawniającego pracę personelu a w konsekwencji całej Przychodni
--	--

- Prowadzenie dowozu dzieci do szkół i osób niepełnosprawnych na rehabilitację - Integracja mieszkańców w stanach zagrożeń zdarzeniami losowymi - Dobrze rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa - Poziom i poczucie bezpieczeństwa - Wykwalifikowana i doświadczona kadra lekarzy i pielęgniarek (dwie pielęgniarki posiadają kwalifikacje pielęgniarki rodzinnej; trzy pielęgniarki posiadają kwalifikacje do pracy w ramach opieki paliatywnej; wszyscy lekarze posiadają kwalifikacje lekarza rodzinnego) - Zakład wyposażony jest w niezbędny sprzęt komputerowy połączony w sieci, posiadamy dostęp do Internetu - Centralne usytuowanie placówki (tak dla mieszkańców jak i okolicznych wsi) - Posiadanie dobrze wyposażonego gabinetu rehabilitacyjnego (w ramach określonych możliwości tak finansowych jak i lokalowych) - Zawieranie umów z innymi podmiotami na usługi typu diagnostycznego (tj. badania laboratoryjne, badania cytologiczne, badanie w pracowni RTG, mammografia) a tym samym zapewnienie pacjentom usług zgodnych ze standardami dla poszczególnych poradni - Dostęp do lekarza i pielęgniarki po godzinach pracy a także w niedzielę i święta ambulatoryjną opiekę medyczną świadczą lekarze i pielęgniarki w ramach realizacji Programu Zdrowotnego	
--	--

Rozdział 6. Cel główny, cele strategiczne i szczegółowe, działania, wskaźniki, realizatorzy.

Cel główny strategii – misja: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin podlegających wykluczeniu społecznemu.

Cele strategiczne:

Strategia wyznacza ogólne cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, natomiast w wielu obszarach są one szczegółowo określone w różnego rodzaju programach gminnych, w tym:

- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Połaniec 2012 – 2020
 - Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Połaniec na lata 2013 – 2015
 - Program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020
 - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Połaniec na lata 2012 – 2015
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałanie Narkomanii
1. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu osób w wieku senioralnym
 2. Tworzenie osobom niepełnosprawnym oraz długotrwale lub ciężko chorym w Mieście i Gminie Połaniec warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę ich możliwości i potrzeb.
 3. Rozwój systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec
 4. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i problemów z nim związanych oraz utrzymanie i wzmacnianie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Połaniec.

Odbiorcy Strategii

Odbiorcami strategii są mieszkańcy Miasta i Gminy Połaniec, w szczególności osoby i rodziny potrzebujące pomocy i wsparcia z powodu: ubóstwa, bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, samotnego rodzicielstwa, sieroctwa, bezradności (życiowej, społecznej, rodzinnej), niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, przemocy w rodzinie.

Podstawą do wyznaczenia celów i działań strategii były:

- ilościowa analiza problemów społecznych za lata 2010-2013
- materiał zebrany w czasie warsztatów z wykorzystaniem analizy SWOT
- dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej uzyskane w toku jego bieżącej działalności oraz dane pozyskane od instytucji zajmujących się problematyką społeczną

Cel strategiczny

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin podlegających wykluczeniu społecznemu.

Obszar interwencji 1	Obszar interwencji 2	Obszar interwencji 3	Obszar interwencji 4	Obszar interwencji 5
Starzenie się społeczności lokalnej	Niepełnosprawność	Bezrobocie	Dysfunkcyjność rodzin w zakresie opiekuńczo-wychowawczym	Uzależnienia oraz przemoc w rodzinie
Kierunek działania 1	Kierunek działania 2	Kierunek działania 3	Kierunek działania 4	Kierunek działania 5
<i>Przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych</i>	<i>Aktywizacja, rehabilitacja i wsparcie osób z niepełnosprawnością</i>	<i>Zapobieganie bezrobociu i łagodzenie jego skutków. Aktywizacja rynku pracy</i>	<i>Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym</i>	<i>Ograniczenie zjawisk uzależnień i przemocy oraz redukcja ich skutków</i>
1. Cele operacyjne	2. Cele operacyjne	3. Cele operacyjne	4. Cele operacyjne	5. Cele operacyjne
1.1 Tworzenie warunków i promowanie aktywności osób starszych.	2.1 Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnością w aktywnym życiu społecznym.	3.1 Poprawa kompetencji zawodowych i społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	4.1 Poprawa kompetencji w zakresie pełnienia ról w rodzinie.	5.1 Zwiększenie efektywności oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy.
1.2 Poprawa funkcjonowania osób starszych wymagających wsparcia	2.2 Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością wymagających wsparcia.	3.2 Łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy.	4.2 Usprawnianie systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi możliwości wychowywania się w rodzinie biologicznej	5.2 Redukcja negatywnych skutków uzależnień.
			4.3 Promowanie zachowań prozdrowotnych i wzmacnianie potencjału zdrowotnego członków rodzin.	5.3 Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie.
			4.4. Pomoc w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osób opuszczających formy pieczy zastępczej.	

Cel strategiczny

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin podlegających wykluczeniu społecznemu.

Obszar interwencji 1. Starzenie się społeczności lokalnej

Kierunek działania – Przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

Cele operacyjne	Opis działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji działań
1. Tworzenie warunków i promowanie aktywności osób starszych	1.1. Promowanie programów z zakresu zdrowego stylu życia.	Ośrodek Sportu i Rekreacji Przychodnia Zdrowia Organizacje pozarządowe Urząd Miasta i Gminy Połaniec Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych i rekreacyjnych; Liczba uczestników edukacji prozdrowotnej
	1.2. Ułatwianie osobom starszym dostępu do ofert kulturalnych i sportowych.	Centrum Kultury i Sztuki Ośrodek Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba i rodzaj ofert; Liczba osób korzystających z ofert
	1.3. Rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia.	Urząd Miasta i Gminy Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba i rodzaj ofert; Liczba osób korzystających z ofert
	1.4. Rozwijanie aktywności seniorów na przykładzie uniwersytetów trzeciego wieku.	Urząd Miasta i Gminy Połaniec Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe Centrum Kultury i Sztuki	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba organizacji pozarządowych realizujących działania na rzecz osób starszych w ramach współpracy z Miastem; Liczba uczestników działań, Liczba absolwentów uniwersytetów trzeciego

				wieku
	1.5. Wspieranie działalności Klubu Seniora.	UMiG Połaniec Organizacje pozarządowe Centrum Kultury i Sztuki	Bez kosztów z Budżetu MiG Połaniec	Liczba członków Klubu
2. Poprawa funkcjonowania osób starszych wymagających wsparcia	2.1. Opracowanie i wdrożenie systemu zajęć edukacyjnych dotyczących integracji międzypokoleniowej w szkołach, placówkach oświatowych.	Placówki oświatowe Szkoły Organizacje pozarządowe	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych
	2.2. Zabezpieczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby starszej.	OPS w Połańcu Organizacje pozarządowe	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba świadczeniobiorców pomocy
	2.3. Rozwój infrastruktury stacjonarnej pomocy na rzecz osób starszych. Centrum senioralne.	UMiG w Połańcu	Budżet Miasta i Gminy Połaniec Budżet Państwa	Liczba domów pomocy społecznej; Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej
	2.4. Promowanie i wspieranie wolontariatu jako formy integracji społecznej osób starszych.	OPS w Połańcu	Budżet Miasta i Gminy Połaniec	Liczba wolontariuszy; Liczba osób starszych wspieranych przez wolontariuszy

Obszar interwencji 2. Niepełnosprawność

Kierunek działania – Aktywizacja, rehabilitacja i wsparcie osób z niepełnosprawnością

Cele operacyjne	Opis działania	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji działań
1. Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnością w aktywnym życiu społecznym, w szczególności dzieci i młodzieży	1.1. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób z niepełnosprawnością.	OPS w Połaniecu Warsztaty Terapii Zajęciowej Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba wydanych materiałów informacyjnych
	1.2. Dotowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zakupie przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.	WTZ PCPR	PFRON	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania
	1.3. Propagowanie integracyjnych zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.	Centrum Kultury i Sztuki Ośrodek Sportu i Rekreacji WTZ Placówki oświatowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych; Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych
	1.4. Rozwój specjalistycznego poradnictwa.	Służba zdrowia WTZ OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba podmiotów udzielających porad; Liczba i rodzaj udzielonych porad
	1.5. Zapewnienie	Służba zdrowia	Budżet MiG Połaniec	Liczba świadczeniobiorców

	rehabilitacji leczniczej i psychologicznej osób z niepełnosprawnością i ich rodzin oraz zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.	WTZ PCPR Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna OPS Połaniec Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe		rehabilitacji leczniczej i psychologicznej; Liczba godzin zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością
	1.6. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnością.	OPS Połaniec PCPR WTZ Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec Budżet Państwa PFRON	Liczba środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej; Liczba uczestników środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej
	1.7. Uruchomienie wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością.	Placówki oświatowe WTZ OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba wolontariuszy; Liczba osób z niepełnosprawnością wspieranych przez wolontariuszy
2. Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością wymagających wsparcia, w szczególności dzieci i młodzieży	2.1. Monitorowanie zjawiska niepełnosprawności.	OPS w Połańcu PCPR	Bez kosztów z Budżetu MiG Połaniec	Liczba osób z niepełnosprawnością; Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności
	2.2. Poprawa warunków mieszkaniowych osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usuwanie barier technicznych	PCPR UMiG Połaniec	PFRON	Liczba przekazanych do użytku mieszkań; Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego

	i architektonicznych			
	2.3. Zabezpieczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe Wolontariat	Budżet Państwa	Liczba świadczeniobiorców pomocy; Liczba godzin usług
	2.4. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej działającej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych; Liczba mieszkańców mieszkań chronionych
	2.5. Rozwój infrastruktury stacjonarnej pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec Budżet Państwa	Liczba domów pomocy społecznej; Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej

Obszar interwencji 3. Bezrobocie

Kierunek działania – Zapobieganie bezrobociu i łagodzenie jego skutków. Aktywizacja rynku pracy.

Cele operacyjne	Opis działania	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji działań
1. Poprawa kompetencji zawodowych i społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1.1. Upowszechnianie i realizacja: - szkoleń, - staży, - prac społecznie użytecznych, podwyższających umiejętności zawodowe i społeczne osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Powiatowy Urząd Pracy OPS Połaniec Organizacje pozarządowe Pracodawcy Placówki oświatowe	Fundusze strukturalne Fundusz Pracy	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, stażach, pracach społecznie użytecznych; Liczba szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych
	1.2. Doradztwo zawodowe.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe Powiatowy Urząd Pracy	Budżet MiG Połaniec	Liczba beneficjentów; Liczba osób powracających na rynek pracy
2. Łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy	2.1. Aktywizacja ludzi młodych, będących na początku kariery zawodowej (umożliwienie im nabywania dodatkowych umiejętności zawodowych, planowania kariery zawodowej oraz umiejętności aktywnego poszukiwania pracy).	Powiatowy Urząd Pracy Pracodawcy	Fundusz Pracy	Liczba osób objętych aktywizacją
	2.2. Wzmocnienie roli	Powiatowy Urząd Pracy	Fundusz Pracy	Liczba beneficjentów

	szkoleń indywidualnych pozwalających na podjęcie zatrudnienia bezpośrednio po szkoleniu.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe		
	2.3. Dostosowanie oferty szkoleniowej urzędów pracy do potrzeb lokalnego rynku pracy.	Powiatowy Urząd Pracy Organizacje pozarządowe	Bez kosztów z Budżetu MiG Połaniec	Liczba szkoleń; Liczba beneficjentów
	2.4. Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (w tym na założenie spółdzielni socjalnej) poprzez wsparcie informacyjne, szkoleniowe (dostęp do wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej) i doradcze (dokonywanie diagnozy predyspozycji, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych), udzielanie dotacji na uruchomienie mikroprzedsiębiorstw.	Powiatowy Urząd Pracy Pracodawcy Organizacje pozarządowe	Fundusze strukturalne Fundusz Pracy	Liczba beneficjentów; Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych; Liczba uruchomionych mikroprzedsiębiorstw
	2.5 Refundacja stanowisk pracy, roboty publiczne, prace interwencyjne.	Powiatowy Urząd Pracy Pracodawcy UMiG Połaniec	Fundusz Pracy Budżet MiG Połaniec	Liczba beneficjentów
	2.6. Budowa miejskich skoordynowanych programów wspierających aktywizację zawodową długotrwale bezrobotnych mieszkańców miasta,	Powiatowy Urząd Pracy OPS Połaniec Organizacje pozarządowe Pracodawcy	Fundusze strukturalne Budżet MiG Połaniec	Liczba programów; Liczba uczestników programów

	zwłaszcza osób powyżej 45/50+.			
Obszar interwencji 4. Dysfunkcyjność rodzin w zakresie opiekuńczo-wychowawczym				
Kierunek działań – Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym				

Cele operacyjne	Opis działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji działań
1. Poprawa kompetencji w zakresie pełnienia ról w rodzinie	1.1. Edukacja rodziców w zakresie pracy z dzieckiem.	UMiG Połaniec Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba godzin szkoleń; Liczba osób objętych szkoleniem
	1.2. Wspieranie rodzin w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej i mediacji.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe OPS Połaniec	Budżet MiG Połaniec	Liczba podmiotów udzielających porad; Liczba i rodzaj udzielonych porad, terapii, mediacji; Liczba świadczeniobiorców porad, terapii, mediacji
	1.3. Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba podmiotów prowadzących placówki; Liczba placówek; Liczba miejsc w placówkach
	1.4. Tworzenie i realizacja programów promujących prawa dziecka, programów profilaktycznych oraz programów osłonowych wspomagających dziecko i rodzinę.	Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba programów; Liczba beneficjentów programów
	1.5. Intensyfikacja pracy	OPS	Budżet MiG Połaniec	Liczba rodzin naturalnych,

	z rodziną naturalną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.	PCPR Placówki oświatowe	PCPR	z którymi podjęto pracę; Liczba dzieci, które powróciły do środowiska
	1.6. Udzielanie rodzinom wsparcia materialnego.	OPS Połaniec	Budżet MiG Połaniec Budżet Państwa	Liczba rodzin, którym przyznano zasiłki, świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego
2. Usprawnianie systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi możliwości wychowywania się w rodzinie biologicznej.	2.1. Organizowanie opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe PCPR	Budżet MiG Połaniec PCPR	Liczba kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze; Liczba kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze; Liczba rodzin zastępczych
	2.2. Wspieranie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez organizowanie poradnictwa rodzinnego, kursów, szkoleń, grup wsparcia i superwizji.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe PCPR	Budżet MiG Połaniec PCPR	Liczba rodzin zastępczych korzystających z poradnictwa rodzinnego, kursów, szkoleń, grup wsparcia i superwizji
	2.3. Organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe PCPR	Budżet MiG Połaniec PCPR	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych; Liczba miejsc w placówkach; Liczba dzieci oczekujących na miejsce w placówce
	2.4. Kontynuacja tworzenia mieszkań usamodzielnienia dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe PCPR	Budżet MiG Połaniec PCPR	Liczba mieszkań; Liczba miejsc w mieszkaniach

3. Promowanie zachowań prozdrowotnych i wzmacnianie potencjału zdrowotnego członków rodziny	3.1. Organizowanie i propagowanie zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.	OSiR Centrum Kultury i Sztuki Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych; Liczba osób korzystających z zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych
4. Pomoc w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osób opuszczających formy pieczy zastępczej.	4.1. Zapewnienie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla wychowanków systemu pieczy zastępczej.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba mieszkań chronionych; Liczba przyznanych mieszkań z zasobów gminy
	4.2. Udzielanie kompleksowej pomocy mającej na celu życiowe usamodzielnienie osób opuszczających formy pieczy zastępczej.	OPS Połaniec Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba udzielonych świadczeń

Obszar interwencji 5. Uzależnienia oraz przemoc w rodzinie

Kierunek działania – Przeciwdziałanie i ograniczanie dysfunkcji społecznych spowodowanych uzależnieniami i przemocą

Cele operacyjne	Opis działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji działań
1. Intensyfikacja oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy	1.1. Działania informacyjno - edukacyjne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i zjawisku przemocy (szkolenia, akcje, kampanie społeczne).	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe Szkoly	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba spotkań informacyjno – edukacyjnych i warsztatowych; Liczba odbiorców spotkań informacyjno-edukacyjnych; Liczba wydanych: informatorów, broszur, ulotek, plakatów;
	1.2. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych oraz edukacyjnych, a także prowadzenie zajęć korekcyjnych dla młodzieży uzależnionej od alkoholu.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba programów; Liczba imprez i zajęć dodatkowych; Liczba osób uczestniczących w programach, imprezach i zajęciach dodatkowych; Liczba przeszkolonych lekarzy
	1.3. Inicjowanie działań z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe OPS Połaniec Kuratorzy sądowi	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba działań z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie
	1.4. Wczesna interwencja i diagnoza środowiskowa.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe Zakład Opieki Zdrowotnej OPS Połaniec	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba interwencji

2. Redukcja negatywnych skutków uzależnień	2.1. Zapewnienie dostępności do świadczeń w zakresie specjalistycznego poradnictwa i terapii uzależnień oraz zabezpieczenie trzeźwienia w warunkach kontrolowanych.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe Zakład Opieki Zdrowotnej	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) Fundusze strukturalne	Liczba świadczeń; Liczba osób korzystających z pomocy
	2.2. Prowadzenie procedur do sądowego zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja Zakład Opieki Zdrowotnej	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba prowadzonych procedur
	2.3. Realizacja programów reintegracji społecznej i zawodowej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.	OPS Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba podmiotów realizujących programy reintegracji; Liczba osób uczestniczących w programach reintegracji
	2.4. Prowadzenie Ośrodków Rehabilitacyjno - Readaptacyjnych i hosteli dla osób uzależnionych i szkodliwie używających alkohol i substancje psychoaktywne.	OPS Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba podmiotów prowadzących Ośrodki i hostele; Liczba ośrodków i hosteli; Liczba miejsc w ośrodkach i hostelach; Liczba mieszkańców ośrodków i hosteli
	2.5. Prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.	OPS Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	Liczba podmiotów prowadzących placówki; Liczba placówek; Liczba miejsc w placówkach
	2.6. Udzielania pomocy socjalnej osobom uzależnionym i ich rodzinom.	OPS Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec (w tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów	Liczba udzielonych świadczeń; Liczba osób objętych pomocą

3. Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie			alkoholowych)	
	3.1. Doskonalenie międzyinstytucjonalnego systemu reagowania i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.	Organizacje pozarządowe Służba zdrowia UMiG Połaniec OPS Połaniec Policja Kuratorzy	Budżet MiG Połaniec	Liczba podmiotów współpracujących w ramach systemu; Liczba wspólnie podjętych działań
	3.2. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa, prowadzenie terapii dla ofiar i zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla dorosłych sprawców przemocy w rodzinie.	UMiG Połaniec Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe OPS Połaniec Placówki oświatowe	Budżet MiG Połaniec	Liczba podmiotów udzielających porad; Liczba udzielonych porad i terapii; Liczba świadczeniobiorców porad i terapii; Liczba sprawców przemocy poddanych programom korekcyjno-edukacyjnym
	3.3. Zapewnienie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy w rodzinie oraz miejsc odizolowania sprawców przemocy od ofiar przemocy.	Policka OPS Hostel Organizacje pozarządowe UMiG Połaniec	Budżet MiG Połaniec	Liczba całodobowych miejsc noclegowych dla ofiar przemocy w rodzinie; Liczba osób korzystających z miejsc noclegowych; Liczba miejsc odizolowania sprawców przemocy; Liczba sprawców przemocy korzystających z miejsc odizolowania od ofiar przemocy
	3.4. Upowszechnianie informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym utworzenie strony internetowej.	UMiG Połaniec Placówki oświatowe OPS Organizacje pozarządowe	Budżet MiG Połaniec	Utworzenie i aktualizacja strony internetowej, Liczba użytkowników strony internetowej

Rozdział 7. Źródła i ramy finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach niniejszej Strategii będą:

- Budżet Państwa
- Budżet Miasta i Gminy Połaniec
- Budżet Samorządu Województwa Świętokrzyskiego
- Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środki Unii Europejskiej (szczególnie środki Europejskiego Funduszu Społecznego)

Rozdział 8. Monitoring

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Połaniec 2015-2020 określa kierunki działań i sposoby ich realizacji, które przyczynić się mają do zmniejszenia wykluczenia społecznego w obszarach interwencji, objętych diagnozą.

Przedmiotowa Strategia stanowi otwarty zbiór działań, których ilość może być zwiększana w zależności od zmieniającej się sytuacji społecznej i zdiagnozowania nowych potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Połaniec.

Procesem służącym do analizy stanu realizacji działań, traktowanych jako, priorytetowe, oraz stwierdzenia ich zgodności z celami operacyjnymi jest monitoring. Wnioski z niego płynące służyć mają modyfikacji i intensyfikacji działań, prowadzących do skutecznego i efektywnego rozwiązywania poszczególnych problemów społecznych.

Dla oceny stopnia realizacji działań, wynikających ze Strategii, zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Połaniec, Zespół ds. Monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Realizacja działań przewidzianych w celach operacyjnych Strategii odbywać się będzie, w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy Połaniec oraz jednostek organizacyjnych. Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, będzie coroczne sprawozdanie z realizacji Strategii.

Realizatorem działań w poszczególnym obszarze interwencji, współpracujący ze wskazanymi w powyższej tabeli komórkami/jednostkami organizacyjnymi, przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji działań w nim zawartych, które przedkłada Ośrodek Pomocy Społecznej w Połancu. Poszczególne częściowe sprawozdania stanowić będą podstawę do sporządzenia przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Połancu sprawozdania zbiorczego.

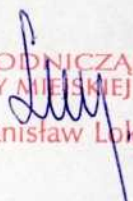
**Uzasadnienie do Uchwały NR V/22/2015
Rady Miejskiej w Połańcu
z dnia 29 stycznia 2015 roku**

w sprawie : przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Połaniec na lata 2015-2020.

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym : „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak : edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Strategia powstała w oparciu o diagnozę problemów społecznych w Mieście i Gminie Połaniec opracowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Połańcu. Strategia została skonsultowana z przedstawicielami instytucji z terenu Miasta i Gminy Połaniec oraz z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
mgr Stanisław Łolo